ព្រះរាជក្រម

នស / រកម / ០៨០២ /០២៦

យើង

ព្រះបាទសម្តេចព្រះ នរោត្តម សីហនុ
រាជហរិវង្ស ឧភតោសុជាត វិសុទ្ធវង្ស អគ្គមហាបុរសរតន៍
និករោត្តម ធម្មិកមហារាជាធិរាជ បរមនាថ បរមបពិត្រ
ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/១១៩៨/៧២ ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៣ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ការបង្កើតក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា ប្រមាញ់ និងនេសាទ
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា ប្រមាញ់ និងនេសាទ

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាល ពីថ្ងៃទី ៣០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០២ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី ៨ នីតិកាលទី ២ ហើយដែលព្រឹទ្ធសភា បានអនុម័តយល់ស្របតាមលើទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុងកាលពីថ្ងៃទី ១៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០២ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើទី ៧ នីតិកាលទី១ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅ ៖

ច្បាប់
ស្តីពី
ព្រៃឈើ

ជំពូកទី ១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១.-

ច្បាប់នេះកំណត់ក្របខ័ណ្ឌនៃការគ្រប់គ្រង ការប្រមូលផល ការប្រើប្រាស់ ការអភិវឌ្ឍន៍និងការអភិរក្សព្រៃឈើនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

គោលបំណងនៃច្បាប់នេះគឺធានានូវការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដើម្បីផលប្រយោជន៍សង្គម សេដ្ឋកិច្ច និងបរិស្ថាន រួមទាំងការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ និងមរតកវប្បធម៌ ។

មាត្រា ២.-

ច្បាប់នេះមានវិសាលភាពអនុវត្តលើរាល់ព្រៃឈើទាំងអស់ ទោះជាប្រភេទព្រៃនោះកើតឡើងដោយធម្មជាតិក្តី ឬដោយដាំក្តី ។

រដ្ឋធានាសិទ្ធិប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណីនូវផល អនុផលព្រៃឈើរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ឬច្បាប់ពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ។

មាត្រា ៣.-

ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើត្រូវស្ថិតនៅក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចទូទៅនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ។

ការគ្រប់គ្រងព្រៃលិចទឹកស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់មួយដោយឡែក ។

រដ្ឋផ្តល់សិទ្ធិគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិដល់ក្រសួងបរិស្ថាន ក្រោមបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៦ ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើតនិងការកំណត់តំបន់ការពារធម្មជាតិ ចុះថ្ងៃទី ០១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៣ និងលិខិតបទដ្ឋានច្បាប់ផ្សេងទៀត ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទមានសិទ្ធិសហការធ្វើសកម្មភាពពង្រឹងការអនុវត្តន៍ច្បាប់ ចំពោះរាល់បទល្មើសព្រៃឈើដែលកើតមាននៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិក្រោមការសម្របសម្រួលជាមួយក្រសួងបរិស្ថាន ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិដូចមានចែងក្នុងជំពូកទី ១៤ នៃច្បាប់នេះ ។ សកម្មភាពនេះនឹងមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ដែនសមត្ថកិច្ចគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាននិងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិខាងលើ ។

មាត្រា ៤.-

ក្នុងការអនុវត្តន៍ច្បាប់នេះ រាល់ការសម្រេចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលមានសក្តានុពលភាពចំពោះផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរទៅលើប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ លើជីវភាពសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងលើធនធានព្រៃឈើនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវមានការចូលរួមជាសាធារណៈ ។

សកម្មភាពចម្បងៗពាក់ព័ន្ធទៅនឹងប្រព័ន្ធមជ្ឈដ្ឋានព្រៃឈើ ដែលអាចបណ្តាលឱ្យមានផលប៉ះពាល់អាក្រក់ដល់សង្គមនិងបរិស្ថាន ចាំបាច់ត្រូវមានការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងផលប៉ះពាល់សង្គម ដោយផ្អែកតាមក្រមបច្ចេកទេសគ្រប់គ្រងព្រៃឈើកម្ពុជានិងស្របតាមច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាននិងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ។ ឯកសារនៃការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងផលប៉ះពាល់សង្គមត្រូវផ្តល់ជូនសម្រាប់ការចូលរួមផ្តល់មតិជាសាធារណៈបាន ។

រាល់ការសម្រេចចុងក្រោយលើរាល់សកម្មភាពចម្បងៗ ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងប្រព័ន្ធមជ្ឈដ្ឋានព្រៃឈើ រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវពិចារណាលើអនុសាសន៍ចុងក្រោយនៃការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងផលប៉ះពាល់សង្គម ។ ការសម្រេចចុងក្រោយណាមួយក្រោមមាត្រានេះ រាជរដ្ឋាភិបាលអាចធ្វើការជូនដំណឹងជាសាធារណៈ ។

មាត្រា ៥.-

វាក្យស័ព្ទសំខាន់ៗដែលប្រើប្រាស់ និងមានអត្ថន័យសម្រាប់ច្បាប់នេះត្រូវបានកំណត់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃច្បាប់នេះ ។

ជំពូកទី ២

រដ្ឋបាលព្រៃឈើ

មាត្រា ៦.-

រដ្ឋបាលព្រៃឈើគឺជាអាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាល ដែលចំណុះក្រោមក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ក្នុងការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ និងធនធានព្រៃឈើស្របតាមគោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិ និងច្បាប់នេះ ។

រដ្ឋបាលព្រៃឈើមានរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង ចាត់តាំងមួយឯកភាពទូទាំងប្រទេសជាខ្សែរយៈបណ្តោយដែលបែងចែកជាថ្នាក់កណ្តាល អធិការដ្ឋាន ខ័ណ្ឌ ផ្នែក និងសង្កាត់រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ។

រដ្ឋបាលព្រៃឈើត្រូវបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ស្របតាមគោលការណ៍តម្លាភាព ដោយធានានូវសិទ្ធិរបស់សាធារណជន ដើម្បីចូលរួមក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តលើការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់ប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងការអភិរក្សព្រៃឈើ ។

មាត្រា ៧.-

រដ្ឋបាលព្រៃឈើត្រូវបំពេញនូវភារកិច្ចដូចតទៅ :

១- ធានាដល់ការគ្រប់គ្រងសម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាពដោយដាក់បទបញ្ជាលើរាល់សកម្មភាពព្រៃឈើ ។

២- សិក្សាប្រមូលទិន្នន័យលើព្រៃឈើរដ្ឋទាក់ទងនឹងកត្តាវិទ្យាសាស្ត្រ សេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងបរិស្ថាន ដើម្បីកំណត់នូវកំរិតផ្តល់ផលប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

៣- វាយតម្លៃព្រំប្រទល់ ធ្វើការចាត់ថ្នាក់ និងកំណត់ដែនព្រៃឈើ ដើម្បីបង្កើតផែនទីប្រើប្រាស់ដីសម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍ ដោយសម្របសម្រួលជាមួយក្រសួងរៀបចំដែនដីនគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ អាជ្ញាធរដែនដី និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ។

៤- រៀបចំ និងអនុវត្តផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើជាតិនៅថ្នាក់នីមួយៗ នៃរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

៥- បង្កើនការដាំដុះព្រៃឈើឡើងវិញនៅលើដីព្រៃរេចរឹល និងដីព្រៃទំនេរ។

៦- បង្កើនការអភិវឌ្ឍន៍កិច្ចព្រមព្រៀង និងកម្មវិធីសហគមន៍ព្រៃឈើ ដោយផ្តល់នូវជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ និងបច្ចេកទេសដល់សហគមន៍តាមការសមស្រប ។

៧- អភិវឌ្ឍ និងអនុវត្តកម្មវិធីស្រាវជ្រាវ ការពារនិងថែរក្សាធនធានព្រៃឈើនិងសត្វព្រៃ ។

៨- ចាត់វិធានការសមស្របដើម្បីស្រាវជ្រាវ ទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបរាល់ការបំផ្លិចបំផ្លាញព្រៃឈើ ភ្លើងឆេះព្រៃ និងការកាប់រានព្រៃឈើ ដោយធានាការអនុវត្តន៍ច្បាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

៩- បង្កើនការអប់រំដល់ប្រជាពលរដ្ឋតាមរយៈកម្មវិធីដែលបង្ហាញពីសារៈសំខាន់ក្នុងការគ្រប់គ្រង ការពារថែរក្សាធនធានព្រៃឈើ ក៏ដូចជាចាត់វិធានការស្តារប្រព័ន្ធមជ្ឈដ្ឋានធម្មជាតិ និងថែរក្សាព្រៃឈើជាតិ ។

១០- បង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ សំដៅពង្រឹងសមត្ថភាពការពារនិងអភិវឌ្ឍធនធានព្រៃឈើ ។

១១- ធានាការវាយតម្លៃទាន់ពេលវេលា និងពេញលេញនូវរាល់សកម្មភាពទាក់ទងនឹងព្រៃឈើដែលមានផលប៉ះពាល់អាក្រក់ដល់សង្គម និងបរិស្ថានមុនការឯកភាពលើសកម្មភាពទាំងនេះ។

មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសិទ្ធិនិងភារកិច្ចដូចខាងក្រោម :

១- ត្រួតពិនិត្យការធ្វើអាជីវកម្មប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ និងចំការដាំឈើរបស់រដ្ឋ ។

២- ត្រួតពិនិត្យការដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើ និងផលប្រមាញ់តាមមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននានា ។

៣- ត្រួតពិនិត្យកន្លែងសន្និធិផល អនុផលព្រៃឈើ ទីតាំងលក់ផល អនុផលព្រៃឈើ ឬផលប្រមាញ់ ។

៤- ត្រួតពិនិត្យមូលដ្ឋានឧស្សាហកម្មឈើ រោងចក្រអារឈើ សិប្បកម្មកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ និងឲ្យគ្រប់ប្រភេទដែលប្រើប្រាស់ផលអនុផលព្រៃឈើ ជាវត្ថុធាតុដើម ឬប្រភពថាមពលអំពីឈើ ។

៥- ត្រួតពិនិត្យអាជ្ញាប័ណ្ណ លិខិតអនុញ្ញាត និងឯកសារផ្សេងទៀតដែលតម្រូវឱ្យត្រួតពិនិត្យតាមច្បាប់នេះ ។

ជំពូកទី ៣
និរន្តរភាពនៃការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ

មាត្រា ៨.-

ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព ត្រូវអនុវត្តស្របតាមគោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិនិងច្បាប់នេះ ។

ដើម្បីជំនួយឱ្យការសិក្សាស្រាវជ្រាវគោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបង្កើតគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំគោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិដែលដឹកនាំដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ និងមានសមាជិកពីក្រសួងពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យព្រៃឈើ ។ ផ្អែកតាមអនុសាសន៍របស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំគោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិ រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវកំណត់នូវគោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិ ។

ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំគោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

គោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិ អាចសើរើដោយរាជរដ្ឋាភិបាលដោយផ្អែកតាមអនុសាសន៍របស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំគោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិ ក្នុង

លក្ខខណ្ឌផ្លាស់ប្តូរនៃស្ថានភាពវិស័យព្រៃឈើតាមគោលការណ៍ដែលនាំមកនូវដំណោះស្រាយ ដើម្បីរក្សានិរន្តរភាពនៃការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ ។

មាត្រា ៩.-

រដ្ឋបាលព្រៃឈើត្រូវរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងវិស័យព្រៃឈើជាតិ ស្របតាមគោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិ ដោយមានការចូលរួមទូលំទូលាយពីគ្រប់អាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធនិងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដែលអនុលោមតាមមាត្រា ៤ នៃច្បាប់នេះ ។

ផែនការគ្រប់គ្រងវិស័យព្រៃឈើជាតិត្រូវសម្រេចដោយរាជរដ្ឋាភិបាលសំរាប់រយៈពេលវែង ដើម្បីកំណត់អាទិភាព និងសកម្មភាពគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ ។ ផែនការគ្រប់គ្រងវិស័យព្រៃឈើជាតិត្រូវធ្វើការពិនិត្យ និងសើរើរៀងរាល់ ៥ឆ្នាំ ម្តង ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីលក្ខខណ្ឌនិងកាលៈទេសៈផ្លាស់ប្តូរ ។ គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំគោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិត្រូវផ្តល់អនុសាសន៍ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលលើផែនការគ្រប់គ្រងវិស័យព្រៃឈើជាតិដែលបានសើរើ ។

ផែនការគ្រប់គ្រងវិស័យព្រៃឈើជាតិ ត្រូវលើកឡើងនូវសមាសភាគដូចតទៅ :

១- ពិនិត្យកត្តារូបសាស្ត្រ បរិស្ថាន និងសង្គមទាក់ទងនឹងធនធានព្រៃឈើនៅគ្រប់ថ្នាក់នៃរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

២- ប៉ាន់ស្មានបរិមាណផល អនុផលព្រៃឈើគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ។

៣- កំណត់ផ្ទៃដីតំបន់ព្រៃឈើ តំបន់ត្រូវដាំឈើឡើងវិញ និងព្រៃសហគមន៍ ។

៤- ពិនិត្យកម្មវិធី និងប្រតិទិនសកម្មភាពលំអិតលើការងាររៀបចំព្រៃឈើ និងរុក្ខវប្បកម្ម ។

៥- អភិវឌ្ឍកម្មវិធីនៃការធ្វើអន្តរាគមន៍ ដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងការគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ព្រៃឈើរដ្ឋនិងឯកជន ។

៦- អភិវឌ្ឍកម្មវិធីសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មព្រៃឈើ ទីផ្សារផល អនុផលព្រៃឈើ ។

៧- អភិវឌ្ឍកម្មវិធីស្រាវជ្រាវ ស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិជ្ជា និងវិទ្យាសាស្ត្រព្រៃឈើ ។

៨- បង្កើននិងពង្រីកចំណេះដឹងពីព្រៃឈើដោយអញ្ជើញការចូលរួមពី

សហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រើប្រាស់និងការពារព្រៃឈើ ។

៩- អភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងមធ្យោបាយសម្ភារៈចាំបាច់ ដើម្បីសម្រេចលើសកម្មភាពដែលបានគ្រោងនៅក្នុងកម្មវិធី ។

១០- ពង្រឹងស្ថាប័នគ្រប់គ្រងវិស័យព្រៃឈើនៅគ្រប់ថ្នាក់ កែលំអនិងពង្រឹងការអនុវត្តន៍ច្បាប់ ។

១១- ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច ជំនួយបច្ចេកទេសក្នុងតំបន់ និងក្រៅតំបន់ ក្នុងកិច្ចការពារនិងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានព្រៃឈើ ។

១២- ឧបត្ថម្ភគាំទ្ររាល់កម្មវិធីទាំងឡាយណា ដែលជំរុញឱ្យមានការអនុវត្តន៍គោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិ ។

ផ្អែកតាមអនុសាសន៍របស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំគោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទត្រូវដាក់របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំស្តីពីការអនុវត្តន៍ នូវគោលបំណងនៃផែនការគ្រប់គ្រងវិស័យព្រៃឈើជាតិ ជូនរាជរដ្ឋាភិបាល ។ របាយការណ៍នេះ ត្រូវផ្តល់ជូនជាសាធារណៈតាមការស្នើសុំ ។

ជំពូកទី ៤
សម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍

មាត្រា ១០.-

សម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍រួមមាន :

១- ព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ។

២- ព្រៃឯកជន ។

ព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍រួមមានបីប្រភេទ :

១- ព្រៃផ្តល់ផលត្រូវបានរក្សាទុកសម្រាប់ផលិតកម្មផល អនុផលព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាពដែលក្នុងនោះ មុខងារការពារត្រូវចាត់ទុកជាអាទិភាពបន្ទាប់ ។ ព្រៃផ្តល់ផលមានជាអាទិ៍ :

- ព្រៃសម្បទាន
- ព្រៃផ្តល់ផលក្រៅពីព្រៃសម្បទាន
- ព្រៃឈើត្រូវស្តារឡើងវិញ

- ផ្ទៃដីព្រៃបម្រុងទុកសម្រាប់ដាំដើមឈើឡើងវិញ ឬចំការព្រៃឈើ
- ផ្ទៃដីព្រៃបម្រុងទុកសម្រាប់បន្តពូជព្រៃឈើ
- ផ្ទៃដីព្រៃរេចរឹល
- ព្រៃសហគមន៍ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀង ។

២- ព្រៃការពារត្រូវបានរក្សាទុកជាចម្បង ដើម្បីការពារប្រព័ន្ធមជ្ឈដ្ឋាន និងធនធានធម្មជាតិ ។ ព្រៃការពារមានជាអាទិ៍ :

- ព្រៃបម្រុងទុកសម្រាប់ប្រព័ន្ធមជ្ឈដ្ឋានពិសេស
- ព្រៃសម្រាប់សិក្សាស្រាវជ្រាវ
- ព្រៃនិយតកម្មប្រភពទឹក
- ព្រៃការពារទីជំរាល
- ព្រៃលំហែកំសាន្ត
- សួនភូតគាម
- ព្រៃជំនឿសាសនា ។

ព្រៃការពារនេះអាចអនុញ្ញាតឱ្យប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើជាលក្ខណៈប្រពៃណី ដែលមានផលប៉ះពាល់ទាបដោយសហគមន៍មូលដ្ឋាន ។

៣- ផ្ទៃដីព្រៃសម្រាប់ផ្ទេរដើម្បីគោលបំណងអភិវឌ្ឍផ្សេងទៀត ជាដីទំនេរដុះរុក្ខជាតិព្រៃបន្ទាប់បន្សំដែលមិនទាន់ស្ថិតនៅក្នុងការប្រើប្រាស់របស់វិស័យណាមួយនៅឡើយ ត្រូវតែដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្នុងចំណាត់ថ្នាក់នៃព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ រហូតដល់មានការសម្រេចឱ្យប្រើប្រាស់ និងអភិវឌ្ឍសម្រាប់គោលបំណងផ្សេងទៀត ដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ។

ព្រៃឯកជនត្រូវថែរក្សាដោយម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ និងមានសិទ្ធិទទួលផលប្រយោជន៍ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍និងប្រមូលផលប្រើប្រាស់ លក់ចែកចាយផលិតផលរបស់ខ្លួនដោយផ្ទាល់ ។

មាត្រា ១១.-

សម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍ត្រូវគ្រប់គ្រងក្នុងគោលបំណងបង្កើនជាអតិបរមានូវផលប្រយោជន៍សង្គម សេដ្ឋកិច្ច បរិស្ថាន និងមរតកវប្បធម៌សម្រាប់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានិងប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាស្របនឹងគោលការណ៍គ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទត្រូវចាត់ថ្នាក់ចុះបញ្ជីកានិងកំណត់ព្រំប្រទល់ព្រៃឈើទាំងអស់នៅក្នុងសម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍ ។ ក្នុងការអនុវត្តន៍នូវសកម្មភាពនេះ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទនឹងធ្វើការសម្របសម្រួលជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋាន អាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ និងក្រសួងរៀបចំដែនដីនគរូបនីយកម្មនិងសំណង់ដើម្បីជួយដល់ដំណើរការចុះបញ្ជិកាកម្មសិទ្ធិដីសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច និងការរៀបចំផែនទីប្រើប្រាស់ដីថ្នាក់ជាតិ ។

គ្រប់ព្រៃឈើដែលបានចាត់ថ្នាក់នៅក្នុងព្រៃបំរុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ត្រូវបានរៀបចំ និងគ្រប់គ្រង ស្របតាមគោលបំណងនៃផែនការគ្រប់គ្រងវិស័យព្រៃឈើជាតិ ។

នីតិវិធី ការបង្កើត ការចាត់ថ្នាក់ និងការចុះបញ្ជិកាសម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ១២.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មានសិទ្ធិអំណាចរំសាយចំណាត់ថ្នាក់ព្រៃឈើណាមួយពីព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ។ ការសម្រេចបែបនេះត្រូវស្ថិតនៅក្នុងផលប្រយោជន៍សាធារណៈ និងមានសង្គតិភាពជាមួយគោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិ ផែនការគ្រប់គ្រងវិស័យព្រៃឈើជាតិ និងទិន្នន័យបច្ចេកទេស សង្គម សេដ្ឋកិច្ចដែលផ្តល់ដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ។ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ការរំសាយចំណាត់ថ្នាក់ណាមួយនៃព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ សម្រាប់គោលបំណងមិនមែនព្រៃឈើត្រូវពិចារណាលើអាទិភាព ដូចខាងក្រោម :

១- ផ្ទៃដីព្រៃសម្រាប់ផ្ទេរដើម្បីគោលបំណងអភិវឌ្ឍផ្សេងទៀត ។

២- ដីព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ផ្សេងទៀតដែលតម្រូវការបច្ចុប្បន្នខ្ពស់ជាងតម្រូវការដែលកំណត់កន្លងមក ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទអាចស្នើសុំរាជរដ្ឋាភិបាលកំណត់រកផ្ទៃដីព្រៃទំនេរផ្សេងទៀត ដើម្បីជំនួសផ្ទៃដីព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ដែលបានរំសាយក្នុងគោលបំណងការពារ និងដាំព្រៃឡើងវិញ ដើម្បីរក្សាគម្របជាអចិន្ត្រៃយ៍ ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទអាចស្នើសុំរាជរដ្ឋាភិបាលសំរេចធ្វើការផ្លាស់ប្តូរចំណាត់ថ្នាក់ព្រៃណាមួយនៅក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ដោយផ្អែកលើទិន្នន័យសិក្សាថ្មី និងមុខងាររបស់ដីព្រៃនោះ ។

រាល់ការសម្រេចរំសាយចំណាត់ថ្នាក់ព្រៃឈើដូចមានចែងក្នុងកឋាខ័ណ្ឌទី ១ និងការ

ផ្លាស់ប្តូរចំណាត់ថ្នាក់ព្រៃឈើដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រានេះ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

ជំពូកទី ៥
ការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទាន

មាត្រា ១៣.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អាចផ្តល់តំបន់ព្រៃផ្តល់ផលដែលនៅទំនេរ ស្របតាមផែនការគ្រប់គ្រងវិស័យព្រៃឈើជាតិទៅជាព្រៃសម្បទាន ដោយដាក់ឱ្យដេញថ្លៃជាសាធារណៈ តាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ក្រោយពីបានពិគ្រោះយោបល់ជាមួយបណ្តាក្រសួងពាក់ព័ន្ធ អាជ្ញាធរដែនដី និងសហគមន៍មូលដ្ឋានរួចហើយ ។

សំណុំឯកសារ និងនីតិវិធីនៃការដេញថ្លៃជាសាធារណៈចំពោះការផ្តល់ព្រៃសម្បទាន ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទាន ។

មាត្រា ១៤.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមានសិទ្ធិអំណាចចុះកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទានជាមួយវិនិយោគិន ឬនីតិបុគ្គលណាមួយដោយការផ្តល់សម្បទាននេះ ត្រូវមានសង្គតិភាពជាមួយគោលនយោបាយវិស័យព្រៃឈើជាតិ ផែនការគ្រប់គ្រង វិស័យព្រៃឈើជាតិនិងបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃច្បាប់នេះ ។

ការដេញថ្លៃជាសាធារណៈ ត្រូវតែអនុវត្តជាមូលដ្ឋាននៅមុនពេលរាជរដ្ឋាភិបាលចុះកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទាន ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ និងអនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទាន ។

គណៈកម្មការដេញថ្លៃព្រៃសម្បទានត្រូវផ្តល់នូវកាលានុវត្តិភាព និងការពិចារណាជូនអ្នកដេញថ្លៃគ្រប់រូប ដែលមានលក្ខណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ និងត្រូវជូនដំណឹងអំពីការដេញថ្លៃជាសាធារណៈ ឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ជាពិសេសដល់ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋានក្នុងតំបន់ដែលដាក់ជាព្រៃសម្បទាន ។

បេក្ខភាពក្រុមហ៊ុនដេញថ្លៃ ត្រូវភ្ជាប់រាល់ឯកសារដេញថ្លៃជាមួយនឹងលិខិតថ្លែង

ការណ៍របស់ក្រុមហ៊ុន ដែលថែងលំអិតអំពីការប្រព្រឹត្តល្អលើកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទាន ដែលបានអនុវត្តកន្លងមក ទោះក្នុងប្រទេសក្តី ឬក្រៅប្រទេសក្តីដោយមានភស្តុតាងធានាអះអាងផង ។

មាត្រា ១៥.-

ព្រៃសម្បទានិកមានសិទ្ធិដំណើរការគ្រប់គ្រង និងប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើនៅក្នុងដែនព្រៃសម្បទានរបស់ខ្លួនដោយធានាថា ប្រតិបត្តិការទាំងនេះនឹងមិនប៉ះពាល់ដល់ :

១- សិទ្ធិប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណីដែលអនុវត្តនៅលើដីកម្មសិទ្ធិរបស់សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច ដែលបានចុះបញ្ជិកាដោយរដ្ឋស្របតាមច្បាប់ភូមិបាល ។

២- សិទ្ធិចេញ ចូល និងសិទ្ធិប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណី អនុវត្តដោយសហគមន៍ដែលមានទីតាំងក្នុង ឬក្បែរព្រៃសម្បទាន ។

មាត្រា ១៦.-

ខ្លឹមសារកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទានក្នុងកិរិតអប្បរមាត្រូវមាន :

១- កាលបរិច្ឆេទនៃការផ្តល់ព្រៃសម្បទាន និងរយៈពេលនៃការផ្តល់ ។

២- ទីតាំងព្រៃសម្បទានដែលកំណត់បង្ហាញនូវអត្តសញ្ញាណដីកម្មសិទ្ធិសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច តំបន់ព្រៃសហគមន៍ តំបន់គ្រប់គ្រងពិសេស និងផ្ទៃដីព្រៃដែលអាចប្រមូលផលបាន ។

៣- សេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរថា ព្រៃសម្បទានិកត្រូវគោរពនិងមិនជ្រៀតចូលធ្វើការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើក្នុងតំបន់គ្រប់គ្រងពិសេស តំបន់កម្មសិទ្ធិសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច និងព្រៃសហគមន៍ឡើយ ។

៤- ប្រភេទ និងបរិមាណផល អនុផលព្រៃឈើអនុញ្ញាតឱ្យប្រមូល និងវិធីសាស្ត្រគណនាបរិមាណដែលអាចដកហូតបាន ។

៥- ការបរិយាយពីកាតព្វកិច្ចរបស់ព្រៃសម្បទានិកក្នុងការកសាងនិងការអនុវត្តន៍ គំរោងផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើកម្រិតព្រៃសម្បទាន ព្រៃគុប និងប្លុកប្រមូលផល ។

៦- លក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀត ដែលកំណត់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឬរដ្ឋបាលព្រៃឈើពាក់ព័ន្ធទៅនឹងព្រៃសម្បទាន ។

មាត្រា ១៧.-

កិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទាន មិនត្រូវកំណត់ឱ្យលើសពីរយៈពេលសាមសិប (៣០)ឆ្នាំ ឡើយ ។

កិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទានអាចបញ្ចប់ នៅពេលណាដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានរកឃើញថា ព្រៃសម្បទានិកបានរំលោភធ្ងន់ធ្ងរលើបណ្តាលក្ខខណ្ឌដែលតម្រូវឱ្យបញ្ចប់ ដូចមានចែងក្នុងអនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទាន ។

ព្រៃសម្បទានិកមានសិទ្ធិស្នើសុំការពន្យល់ពីមូលហេតុនៃការសម្រេចលុបចោលកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទាន មុនកាលកំណត់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ។ វិធានដោះស្រាយវិវាទ ត្រូវស្របតាមលក្ខខណ្ឌ ដូចមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទាន និងច្បាប់ជាធរមាន ។

ដោយផ្អែកតាមការវាយតំលៃលើការអនុវត្តន៍របស់ព្រៃសម្បទានិកដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ រាជរដ្ឋាភិបាលអាចអនុគ្រោះបន្តកិច្ចព្រមព្រៀងបាន ហើយរយៈពេលបន្តនេះ មិនត្រូវលើសពីរយៈពេលកំណត់ក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទានដំបូងឡើយ ។

មាត្រា ១៨.-

ការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទានគ្រប់កម្រិត ត្រូវទទួលខុសត្រូវដោយព្រៃសម្បទានិក តាមរយៈគោលការណ៍ណែនាំដែលមានចែងក្នុងក្បួនធ្វើផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទាន ក្រមបច្ចេកទេសអនុវត្តប្រមូលផលព្រៃឈើនៅកម្ពុជា និងប្រការទាំងឡាយដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទាន ។

ព្រៃសម្បទានិកត្រូវរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទានតាមកម្រិតដូចខាងក្រោម :

១- ផែនការគ្រប់គ្រងរយៈពេលវែងសម្រាប់ព្រៃសម្បទានទាំងមូល ។

២- ផែនការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើប្រចាំឆ្នាំសម្រាប់កម្រិតព្រៃគុបនីមួយៗ ។

៣- ផែនការគ្រប់គ្រងប្លុកប្រមូលផលសម្រាប់ការប្រមូលផលប្រចាំឆ្នាំនីមួយៗ ។

ផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទាន និងការស្នើពីត្រូវកំណត់តាមវិធានខាងក្រោម :

១- ផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទានត្រូវសម្រេចដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទតាមសំណើរបស់ប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។ ផែនការនេះ

ត្រូវពិនិត្យសើរើឡើងវិញរៀងរាល់ប្រាំ (៥)ឆ្នាំ ម្តង ។

២- ផែនការប្រមូលផលកម្រិតព្រៃគុបប្រចាំឆ្នាំ និងផែនការគ្រប់គ្រងប្លុកប្រមូលផលត្រូវសម្រេចដោយប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

មាត្រា ១៩.-

ព្រៃសម្បទានិកទាំងអស់ត្រូវតែដាក់បញ្ចូលក្នុងផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទាននូវការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងផលប៉ះពាល់សង្គម ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ និងលិខិតបទដ្ឋាននានាស្តីពីការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទាន ។

ការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងផលប៉ះពាល់សង្គមលើព្រៃសម្បទានដែលជាផ្នែកមួយនៃផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទានត្រូវរៀបចំដោយព្រៃសម្បទានិក និងត្រូវបានពិនិត្យនិងវាយតម្លៃដោយក្រសួងបរិស្ថាន មុននឹងសម្រេចយល់ព្រមដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវធានាការចូលរួមផ្តល់មតិជាសាធារណៈលើផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទាន និងការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងផលប៉ះពាល់សង្គម មុនពេលការសម្រេចចេញលិខិតអនុញ្ញាតប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើ ។

ជំពូកទី ៦
ការគ្រប់គ្រងព្រៃផ្តល់ផលក្រៅពីព្រៃសម្បទាន និងព្រៃការពារ

មាត្រា ២០.-

ព្រៃផ្តល់ផលក្រៅពីព្រៃសម្បទានត្រូវបានគ្រប់គ្រងដើម្បីបំពេញជាអាទិភាពនូវសេចក្តីត្រូវការផល អនុផលព្រៃឈើប្រចាំឆ្នាំក្នុងស្រុក ។ ផល អនុផលព្រៃឈើទាំងនេះអាចធ្វើការនាំចេញបាន នៅពេលណាដែលការផ្គត់ផ្គង់លើសពីតម្រូវការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក ដោយមានការសម្រេចពីរាជរដ្ឋាភិបាល តាមសំណើរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ២១.-

ប្រធានផ្នែករដ្ឋបាលព្រៃឈើមានភារកិច្ចរៀបចំនិងដាក់ស្នើផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃផ្តល់ផល ក្រៅពីព្រៃសម្បទានក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ជូនប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើដើម្បីពិនិត្យសម្រេច ។ ដំណើរការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃផ្តល់ផលក្រៅពីព្រៃសម្បទានត្រូវ

ប្រព្រឹត្តទៅតាមលំនាំផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទាន ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១៨ កឋាខ័ណ្ឌទី ២ នៃច្បាប់នេះ ។

រូបវន្តបុគ្គល នីតិបុគ្គល ឬសហគមន៍ណាមួយអាចដាក់ពាក្យដេញថ្លៃដើម្បីទទួលបាននូវសិទ្ធិប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើប្រចាំឆ្នាំ នៅក្នុងដែនព្រៃផ្តល់ផលក្រៅពីព្រៃសម្បទាន ក្រោមនីតិវិធីនៃការដេញថ្លៃជាសាធារណៈ ។

នីតិវិធីសម្រាប់ការទទួលបានសិទ្ធិប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើប្រចាំឆ្នាំ នៅក្នុងដែនព្រៃផ្តល់ផលក្រៅពីព្រៃសម្បទាន ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ២២.-

ផ្នែកណាមួយនៃព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ដែលជាតំបន់មជ្ឈដ្ឋានពិសេសឬមានតម្លៃផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ វប្បធម៌ ទេសចរណ៍ ឬជាតំបន់អភិរក្សជីវៈចម្រុះ ទឹកនិងដី ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវលើកសំណើជូនរាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីដាក់ជាព្រៃការពារ ។

រាល់ការបង្កើត ឬការរំសាយព្រៃការពារត្រូវមានរបាយការណ៍ជូនរដ្ឋសភានិងព្រឹទ្ធសភា ។

មាត្រា ២៣.-

រដ្ឋបាលព្រៃឈើត្រូវរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃការពារនៃព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ដែលសម្រេចដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ការអនុវត្តន៍ច្បាប់ព្រៃឈើ និងគ្រប់សកម្មភាពប្រតិបត្តិក្នុងការរៀបចំគ្រប់គ្រងការពារគ្រប់ដែនព្រៃការពារនៃព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ជាសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើគ្រប់ថ្នាក់ ។

ជំពូកទី ៧
អំពីលិខិតអនុញ្ញាត និងសិទ្ធិអំណាច

មាត្រា ២៤.-

ផល អនុផលព្រៃឈើទាំងអស់ដែលស្ថិតនៅក្នុង និងមានប្រភពចេញពីព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ត្រូវចាត់ទុកជាសម្បត្តិរដ្ឋ លើកលែងតែសិទ្ធិលើផល អនុផលព្រៃឈើដែលត្រូវ

បានប្រគល់ដល់រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលត្រឹមត្រូវតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

រូបវន្តបុគ្គល នីតិបុគ្គល ឬសហគមន៍ ដែលមានបំណងប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើសម្រាប់គោលបំណងពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតប្រមូលផលព្រៃឈើចេញដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

ការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើដោយសមាជិកសហគមន៍មូលដ្ឋានដែលមានបរិមាណស្មើ ឬក្រោមបរិមាណបំរើសេចក្តីត្រូវការសម្រាប់ការរស់នៅជាប្រពៃណី ដូចមានចែងក្នុងជំពូកទី ៩ នៃច្បាប់នេះ មិនតម្រូវឱ្យមានលិខិតអនុញ្ញាតឡើយ ។

មាត្រា ២៥.-

រាល់សកម្មភាពលើសម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍ និងផល អនុផលព្រៃឈើនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាតម្រូវឱ្យមានលិខិតអនុញ្ញាតសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ដូចខាងក្រោម :

១- លិខិតកំណត់កូតាអនុញ្ញាតឱ្យប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើប្រចាំឆ្នាំ ។

២- លិខិតអនុញ្ញាតប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើ ។

៣- លិខិតបើកផ្លូវដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើ ។

៤- លិខិតអនុញ្ញាតដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើ ។

៥- លិខិតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់ព្រៃឈើ ។

៦- ប្រកាសស្តីពីការបង្កើតមូលដ្ឋានឧស្សាហកម្មឈើ រោងចក្រអារឈើ សិប្បកម្មកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ ។

៧- លិខិតអនុញ្ញាតចូលព្រៃ ដើម្បីការងាររៀបចំព្រៃគុប ។

៨- លិខិតអនុញ្ញាតបង្កើតរោងសន្និធិលក់ចែកចាយផល អនុផលព្រៃឈើ ។

៩- លិខិតអនុញ្ញាតបង្កើតឡគ្រប់ប្រភេទ ដែលប្រើប្រាស់ផល អនុផលព្រៃឈើជាវត្ថុធាតុដើម ។

១០- លិខិតកំណត់កូតាអនុញ្ញាតឱ្យនាំចេញផល អនុផលព្រៃឈើ ។

១១- លិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញ នាំចូលផល អនុផលព្រៃឈើ ។

១២- លិខិតអនុញ្ញាតផ្សេងទៀតស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

លិខិតអនុញ្ញាតដូចមានចែងខាងលើ ត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិស្នើសុំចំពោះ :

១- ព្រៃសម្បទានិកដែលបានទទួលការឯកភាពលើផែនការប្រមូលផល

អនុផលព្រៃឈើប្រចាំឆ្នាំ ដូចតម្រូវដោយកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទាន ។

២- នីតិបុគ្គល ដែលបានទទួលការឯកភាពលើការប្រមូលផលក្នុងព្រៃផ្តល់ផលក្រៅពីព្រៃសម្បទាន ។

៣- សហគមន៍ដែលបានទទួលសិទ្ធិធ្វើការប្រមូលផលក្នុងព្រៃសហគមន៍លើសពីកម្រិតប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណី ក្រោមវិធានសហគមន៍ព្រៃឈើ ។

៤- បុគ្គល ឬអតិថិជន ដែលដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើចេញពីតំបន់ព្រៃប្រមូលផលឆ្ពោះទៅទិសដៅកំណត់ ។

៥- រូបវន្តបុគ្គល នីតិបុគ្គល សហគមន៍ ឬអតិថិជនទូទៅដែលអាចទទួលសិទ្ធិស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

លិខិតអនុញ្ញាតក្រោមមាត្រានេះ ត្រូវសំគាល់ដោយ :

១- ឈ្មោះអ្នកកាន់លិខិតអនុញ្ញាត ។

២- រយៈពេលសុពលភាពនៃលិខិតអនុញ្ញាត ។

៣- ទីតាំង និងព្រំប្រទល់ជាក់លាក់នៃតំបន់ប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើ។

៤- បរិមាណផល អនុផលព្រៃឈើដែលបានអនុញ្ញាតគិតជាឯកតាកំណត់ដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

៥- ប្រភព និងទិសដៅនៃការដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើ ។

៦- ចំណុចផ្សេងទៀត អាស្រ័យតាមប្រភេទលិខិតអនុញ្ញាតដែលកំណត់ដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

លិខិតអនុញ្ញាតក្រោមមាត្រានេះអាចពន្យារពេលបន្តប្រើប្រាស់បាន ដោយផ្អែកលើរបាយការណ៍វាយតម្លៃពីរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសមត្ថកិច្ច ។

គំរូឯកសារជាលាយលក្ខអក្សរសម្រាប់លិខិតអនុញ្ញាតនីមួយៗ ត្រូវកំណត់ជាផ្លូវការដោយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ២៦.-

ការទទួលខុសត្រូវក្នុងការចេញលិខិតអនុញ្ញាតមានដូចតទៅ :

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទមានសិទ្ធិអំណាចសម្រេចលើ :

១- លិខិតកំណត់កូតាអនុញ្ញាតឱ្យប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើសម្រាប់ព្រៃសម្បទាន និងព្រៃផ្តល់ផលក្រៅពីព្រៃសម្បទាន ។

២- កូតាអនុញ្ញាតឱ្យនាំចេញ និងនាំចូលផល អនុផលព្រៃឈើ យោងតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

៣- លិខិតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់ព្រៃឈើ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៧ នៃច្បាប់នេះ ។

៤- ប្រកាសស្តីពីការបង្កើតមូលដ្ឋានឧស្សាហកម្មឈើ រោងចក្រអារឈើ និងសិប្បកម្មកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើប្រភេទធំ និងមធ្យម ។

ប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសិទ្ធិអំណាចផ្តល់ :

១- លិខិតអនុញ្ញាតប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើសម្រាប់ព្រៃសម្បទាន និងព្រៃផ្តល់ផលក្រៅពីព្រៃសម្បទាន ។

២- លិខិតបើកផ្លូវដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើចេញពីព្រៃសម្បទាន និងព្រៃផ្តល់ផលក្រៅពីព្រៃសម្បទាន ។

៣- លិខិតអនុញ្ញាតដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើ សម្រាប់នាំចេញនាំចូល ។

៤- លិខិតអនុញ្ញាតចូលព្រៃដើម្បីដំណើរការរៀបចំព្រៃគុបមុនពេលចេញលិខិតអនុញ្ញាតប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើប្រចាំឆ្នាំ ។

៥- លិខិតអនុញ្ញាត ឬចុះទិដ្ឋាការលើអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញនាំចូលផល អនុផលព្រៃឈើ ។

នាយខណ្ឌរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសិទ្ធិអំណាចផ្តល់ :

១- លិខិតកំណត់កូតាអនុញ្ញាតឱ្យប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើសម្រាប់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ។

២- លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យបង្កើតរោងសន្និធិលក់ចែកចាយផល អនុផលព្រៃឈើ និងសិប្បកម្មកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើប្រភេទតូច ។

៣- លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យបង្កើតឡគ្រប់ប្រភេទដែលប្រើប្រាស់ផល អនុផលព្រៃឈើជាវត្ថុធាតុដើមមានលក្ខណៈឧស្សាហកម្ម ឬសិប្បកម្ម ។

៤- លិខិតអនុញ្ញាតបើកផ្លូវដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើចេញពីព្រៃសហគមន៍ ។

នាយផ្នែករដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសិទ្ធិអំណាចផ្តល់ :

១- លិខិតអនុញ្ញាតប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើលើបរិមាណលើសពីសិទ្ធិប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណី សម្រាប់សហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងព្រៃសហគមន៍ ។

២- រាល់លិខិតអនុញ្ញាតដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើដែលមានប្រភពចេញពីតំបន់ដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ផ្នែករដ្ឋបាលព្រៃឈើនោះ ។

មាត្រា ២៧.-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទមានសិទ្ធិអំណាចចេញលិខិតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់ព្រៃឈើដល់រូបវន្តបុគ្គល នីតិបុគ្គល សម្រាប់ដំណើរការសកម្មភាពនៅក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ដូចខាងក្រោម :

១- ការសិក្សាស្រាវជ្រាវបច្ចេកទេស និងវិទ្យាសាស្ត្រ ។

២- ការអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាលវិស័យកសិកម្ម ។

៣- ការប្រើប្រាស់ធនធានទឹកសម្រាប់ប្រព័ន្ធស្រោចស្រព ឬគោលបំណងកសិកម្ម ដោយមានការឯកភាពពីក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម ។

៤- ការបង្កើតសួនរុក្ខជាតិតាមសាស្ត្រ ឬស្ថានីយ៍ពិសោធន៍ ។

៥- ការបង្កើតថ្នាលកូនឈើត្រូវផ្ទេរ ។

៦- ការបង្កើតតំបន់សម្រាប់សម្រាកលំហែ ទស្សនាចរកំសាន្ត ឬការថតភាពយន្តឯកសារ ។

លិខិតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់ព្រៃឈើនេះមិនត្រូវយកទៅប្រើដើម្បីប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើពីតំបន់ដែលបានកំណត់សម្រាប់សកម្មភាពខាងលើឡើយ លើកលែងតែការដកហូតសម្រាប់គោលបំណងស្រាវជ្រាវវរុក្ខវប្បកម្ម ដើម្បីបង្កើនគុណភាពព្រៃឈើ ។

ជំពូកទី ៨
ការហាមឃាត់ការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើ និងការការពារព្រៃឈើ

មាត្រា ២៨.-

រាល់ការផ្តល់ ឬបែងចែកព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍សម្រាប់ការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ អាចប្រព្រឹត្តទៅបានតែក្នុងករណីព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍នោះជាប្រភេទព្រៃផ្តល់ផល និងមានសក្តានុពលផ្តល់ផលដែលការគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យត្រូវតែអនុវត្តតាមក្រមបច្ចេកទេសអនុវត្តគ្រប់គ្រងព្រៃឈើកម្ពុជា ។

គ្មានបុគ្គលណាមានសិទ្ធិផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាតប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើនៅក្នុងដែនព្រៃការពារគ្រប់ប្រភេទនៃព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ឡើយ ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទអាចស្នើសុំរាជរដ្ឋាភិបាលកែប្រែដែនព្រៃការពារទៅជាដែនព្រៃផ្តល់ផល នៅពេលដែលរដ្ឋបាលព្រៃឈើបានផ្តល់ទិន្នន័យសិក្សាថ្មីចំពោះព្រៃការពារណាមួយ ដែលអាចមានសក្តានុពលគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ផលហូត បើពុំនោះទេការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើត្រូវហាមឃាត់ ។

មាត្រា ២៩.-

លើកលែងតែមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដោយមូលហេតុជាអាទិ៍ លក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុមិនអំណោយផល ឈើចំណីផ្លូវដែលត្រូវសាងសង់ដោយមានការអនុញ្ញាត ឬលក្ខខណ្ឌឧបទ្ទវហេតុផ្សេងទៀត ដែលស្នើឡើងដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើដូចខាងក្រោមក្នុងព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ត្រូវបានហាមឃាត់ :

១- ប្រភេទឈើជាប់ក្នុងលំដាប់ថ្នាក់ ដែលមិនទាន់ដល់ទំហំអប្បបរមាអនុញ្ញាតឱ្យកាប់រំលំ ។

២- ប្រភេទឈើដែលមានដោយកម្រ ។

៣- ប្រភេទឈើដែលប្រជាជនមូលដ្ឋានចោះយកជ័រតាមប្រពៃណី ។

៤- ដើមឈើផ្តល់ជ័រមានតម្លៃ ។

ផល អនុផលព្រៃឈើដែលហាមឃាត់ដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៣០.-

ហាមឃាត់ការកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ ឬការបង្កើត និងដំណើរការមូលដ្ឋានឧស្សាហកម្មឈើ រោងចក្រអារឈើ រោងចក្រកែច្នៃឈើ សិប្បកម្មកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ និងឡគ្រប់ប្រភេទនៅក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ។

គ្រប់មូលដ្ឋានកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ និងឡគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវមានទីតាំងស្ថិតនៅចំងាយប្រាំ (៥)គីឡូម៉ែត្រយ៉ាងតិច ពីដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ។

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទអាចធ្វើការលើកលែងការហាមឃាត់ដែលចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះ ក្នុងករណីដែលរដ្ឋបាលព្រៃឈើសិក្សាឃើញថា

ផលប្រយោជន៍នៃការលើកលែងនេះមិនមានផលប៉ះពាល់សង្គម បរិស្ថាន ឬមានផលប៉ះពាល់កម្រិតទាប ។

មាត្រា ៣១.-

ការឈូសឆាយដីព្រៃក្នុងគោលបំណងស្ថាបនាផ្លូវសាធារណៈ ក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ត្រូវបានហាមឃាត់ លើកលែងតែមានការសម្រេចពីរាជរដ្ឋាភិបាលតាមសំណើរបស់ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន ដោយមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ការឈូសឆាយដីព្រៃក្នុងគោលបំណងស្ថាបនាផ្លូវព្រៃក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ត្រូវបានហាមឃាត់ លើកលែងតែមានការសម្រេចពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទតាមសំណើរបស់ប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

រាល់គំរោងស្ថាបនាផ្លូវសាធារណៈ ឬផ្លូវព្រៃក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ត្រូវមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអាជ្ញាធរដែនដី និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងផលប៉ះពាល់សង្គម ស្របតាមមាត្រា ៤ នៃច្បាប់នេះ ។

ការដាក់តាំងលំនៅដ្ឋានថ្មីតាមដងផ្លូវសាធារណៈ ឬផ្លូវព្រៃក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ត្រូវបានហាមឃាត់លើកលែងតែមានការអនុញ្ញាតពីរាជរដ្ឋាភិបាល ។

មាត្រា ៣២.-

ព្រៃឈើត្រូវបានការពារប្រឆាំងនឹងរាល់សកម្មភាពដែលធ្វើឱ្យខូចខាតបណ្ដាលមកពីការធ្វើអាជីវកម្មហួសហេតុ ការកាប់រានដីព្រៃដោយវិលោភ ការបំពុលមជ្ឈដ្ឋានព្រៃឈើ ភ្លើងឆេះព្រៃ ការធ្វើចំការពនេចរ ជម្ងឺ សត្វល្អិតចង្រៃ និងការនាំចូលប្រភេទរុក្ខជាតិ និងសត្វរាតត្បាត ។

សកម្មភាពដែលនាំឱ្យខូចខាតដល់ព្រៃឈើដែលត្រូវបានហាមឃាត់មានដូចជា :

១- រំកិល ដកចេញ ឬបំផ្លាញគោលសីមា ឬសញ្ញាសំគាល់សម្រាប់កំណត់ដែនព្រៃឈើ ។

២- គៀរ បំពុល កាប់បំផ្លាញ ឆ្លូលរំលំដើមឈើ ឬដាស់រំលើងគល់ឈើដោយគ្មានការចាំបាច់ខាងបច្ចេកទេស ។

៣- ប្រើសិទ្ធិប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើខុសពីសិទ្ធិ ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ ឬអនុញ្ញាត ។

៤- ប្រើប្រាស់មធ្យោបាយផ្សេងៗ លែង ឬចងសត្វពាហនៈក្នុងកន្លែងដែលមានកូនឈើដុះថ្មីក្រោយពេលអាជីវកម្ម ឬភ្លើងព្រៃ ឬក្នុងតំបន់ព្រៃកំពុងតែដាំ ឬទើបនឹងដាំ ។

៥- បង្កើតមូលដ្ឋានកែច្នៃវល្លិរមៀត ឬអនុផលព្រៃឈើផ្សេងទៀតដែលនាំមកនូវការបំពុល ឬបំផ្លាញមជ្ឈដ្ឋានព្រៃឈើ ។

មាត្រា ៣៣.-

រាល់សកម្មភាពកាប់រានដីព្រៃក្នុងព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ត្រូវបានហាមឃាត់ លើកលែងតែករណីដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៣១ មាត្រា ៣៥ និងមាត្រា ៣៧ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៣៤.-

ការនាំចេញ នាំចូលគ្រាប់ពូជរុក្ខជាតិព្រៃ ឬប្រភេទរុក្ខជាតិព្រៃត្រូវឆ្លងកាត់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ វាយតម្លៃពីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ការនាំចូលគ្រាប់ពូជរុក្ខជាតិព្រៃគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវមានទិដ្ឋាការគ្រាប់ពូជ ដែលបញ្ជាក់ដោយអាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្ររបស់ប្រទេសនាំចេញ ។

មាត្រា ៣៥.-

បន្ថែមលើច្បាប់ដទៃទៀតដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការយកថ្ម ដី ខ្សាច់ រ៉ែ និងធនធានធម្មជាតិដទៃទៀត ដែលត្រូវអនុវត្តក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ត្រូវមានការសិក្សាវាយតម្លៃជាមុនពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ និងទទួលការអនុញ្ញាតពីរាជរដ្ឋាភិបាលដោយត្រូវអនុវត្តតាមមាត្រា ៤ នៃច្បាប់នេះ ។

ការអនុញ្ញាតនេះត្រូវកម្រិតផងដែរនូវវិធានការការពារ និងស្តារឡើងវិញនៅទីកន្លែងគាស់កកាយយកថ្ម ដី ខ្សាច់ រ៉ែ និងធនធានធម្មជាតិដទៃទៀត ដែលអ្នកទទួលសិទ្ធិត្រូវទទួលបន្ទុកដើម្បី :

១- ចៀសវាងបង្ក ឬធ្វើឱ្យធ្ងន់ធ្ងរដល់ការហូរច្រោះបាក់ដី ឬធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ការលូតលាស់របស់រុក្ខជាតិ ឬធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ប្រព័ន្ធជលសាស្ត្រ និងគុណភាពទឹក ។

២- រៀបចំស្តារទីតាំងនោះឱ្យមានសភាពដូចដើមវិញ ក្រោយពេលបញ្ចប់កិច្ចការគាស់កកាយយកថ្ម ដី ខ្សាច់ រ៉ែ និងធនធានធម្មជាតិដទៃទៀត ក្នុងរយៈពេលដែល

លិខិតអនុញ្ញាតបានកំណត់ ។

មាត្រា ៣៦.-

ហាមបង្កភ្លើងឆេះព្រៃក្នុងដែនសម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍ ។ ការប្រើប្រាស់ភ្លើងអាចអនុគ្រោះចំពោះរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ដើម្បីផលប្រយោជន៍វុក្ខវប្បកម្ម ឬអនាម័យព្រៃ ។

គោលការណ៍ណែនាំក្នុងការកំណត់តំបន់ត្រួតពិនិត្យភ្លើងឆេះព្រៃ ការការពារភ្លើងឆេះព្រៃ និងការបង្កើតគណៈកម្មាធិការប្រយុទ្ធនឹងភ្លើងឆេះព្រៃ សម្រាប់ជាវិធានការអនុវត្តគ្រប់តំបន់ព្រៃឈើ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

ប្រជាពលរដ្ឋ កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធនិងអាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់ថ្នាក់ ត្រូវមានករណីយកិច្ចទទួលខុសត្រូវ ថែរក្សា ការពារព្រៃឈើ បង្ការ និងប្រយុទ្ធនឹងភ្លើងឆេះព្រៃ ។

មាត្រា ៣៧.-

សហគមន៍មូលដ្ឋានដែលប្រកបរបរចំការពនេចរមានលក្ខណៈប្រពៃណី អាចអនុវត្តលើដីកម្មសិទ្ធិសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច ដែលបានចុះបញ្ជិការួចហើយជាមួយរដ្ឋ ។ ផ្នែករដ្ឋបាលព្រៃឈើនៃមូលដ្ឋាននេះ ត្រូវផ្តល់ការអនុញ្ញាតការគ្រប់គ្រង និងការត្រួតពិនិត្យនៃសកម្មភាពនេះ ដែលជាផ្នែកមួយនៃផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍នោះ ។ ការអនុវត្តន៍ចំការពនេចរ ត្រូវហាមឃាត់ចំពោះព្រៃធម្មជាតិមិនទាន់ប៉ះពាល់ក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ។

ដីព្រៃឈើដែលរៀបចំបម្រុងសម្រាប់ចំការពនេចរ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ៣៨.-

ការអារច្រៀក និងការចាំងឈើមូលនៅក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ត្រូវបានហាមឃាត់ ។

ការប្រើប្រាស់រណារយន្តជាមធ្យោបាយប្រមូលផលព្រៃឈើនៅក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ត្រូវបានហាមឃាត់ លើកលែងតែមានលិខិតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់ចេញដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

មាត្រា ៣៩.-

គ្មានរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលណាមួយមានសិទ្ធិផ្តល់ការអនុញ្ញាត នោះដោយផ្ទាល់ក្តី ឬដោយប្រយោលក្តី ឱ្យកាប់ដើមឈើ រានដីព្រៃឈើ ឬធ្វើសកម្មភាពគ្រប់យ៉ាង

ដើម្បីប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើ ឬកាន់កាប់ដីក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះឡើយ ។

ជំពូកទី ៩
សិទ្ធិប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណី ការគ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍និងព្រៃឯកជន

មាត្រា ៤០.-

ចំពោះសហគមន៍មូលដ្ឋានរស់នៅក្នុង ឬក្បែរដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ រដ្ឋត្រូវទទួលស្គាល់ និងធានាសិទ្ធិប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណីរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាននោះសម្រាប់គោលបំណងទំនៀមទំលាប់ ជំនឿ សាសនា និងការរស់នៅ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រានេះ ។

សិទ្ធិប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណីលើផល អនុផលព្រៃឈើដោយសហគមន៍មូលដ្ឋានមិនតម្រូវឱ្យមានលិខិតអនុញ្ញាតប្រមូលផលឡើយ ។ សិទ្ធិប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណីក្រោមមាត្រានេះ រួមមាន :

១- ការរើសប្រមូលឈើងាប់ ការបេះផ្លែឈើព្រៃ ការរុករកឃ្មុំ ការចោះយកជ័រ និងរុករកអនុផលព្រៃឈើដទៃទៀតទាំងអស់ ។

២- ការប្រើប្រាស់ឈើមកសង់លំនៅដ្ឋាន ក្រោលសត្វ របងនិងសម្រាប់ធ្វើឧបករណ៍កសិកម្ម ។

៣- ការប្រូតយកស្មៅ ឬលែងសត្វពាហនៈឱ្យស៊ីស្មៅក្នុងព្រៃ ។

៤- ការប្រើប្រាស់ផល អនុផលព្រៃឈើផ្សេងទៀតស្របតាមការប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណី ជាលក្ខណៈគ្រួសារ ។

៥- សិទ្ធិដោះដូរ ឬលក់អនុផលព្រៃឈើដោយពុំចាំបាច់មានលិខិតអនុញ្ញាតប្រសិនបើការលក់ដូរនេះមិនគំរាមកំហែងដល់និរន្តរភាពនៃព្រៃឈើ ។ អតិថិជន ឬភាគីទីបីណាមួយដែលបានប្រមូលទិញអនុផលព្រៃឈើទាំងនោះពីសហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងគោលដៅពាណិជ្ជកម្មស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ អាចធ្វើការដឹកជញ្ជូនទៅកាន់ទិសដៅបានដោយតម្រូវឱ្យមានលិខិតអនុញ្ញាតដឹកជញ្ជូន ក្រោយពេលបានបង់ថ្លៃសួយសារនិងបុព្វលាភលើអនុផលព្រៃឈើទាំងនោះរួច ។

សហគមន៍មូលដ្ឋានមិនអាចផ្ទេរសិទ្ធិប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណីឱ្យទៅភាគីទីបីបានឡើយ

ទោះបីជាមានកិច្ចព្រមព្រៀងទៅវិញទៅមកក្តី ឬស្ថិតក្រោមកិច្ចសន្យាក្តី ។ សិទ្ធិប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណីត្រូវ :

១- ស្របតាមលំនឹងធម្មជាតិ មាននិរន្តរភាពចំពោះធនធានព្រៃឈើ និងគោរពសិទ្ធិអ្នកដទៃ ។

២- ស្របតាមការអនុញ្ញាត និងការហាមឃាត់ ដែលកំណត់ដោយបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៤១.-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទមានសិទ្ធិប្រគល់ផ្នែកណាមួយនៃព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ឱ្យទៅសហគមន៍ដែលរស់នៅក្នុង ឬជិតតំបន់ព្រៃឈើ ក្រោមរូបភាពជាព្រៃសហគមន៍ ។

មាត្រា ៤២.-

ខ័ណ្ឌរដ្ឋបាលព្រៃឈើ តាមរយៈដំណើរការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត មានភារកិច្ចសិក្សារៀបចំព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ដើម្បីបង្កើតជាព្រៃសហគមន៍ដោយកំណត់ព្រំប្រទល់ច្បាស់លាស់ និងមានទំហំសមស្របផ្អែកតាមលទ្ធភាពធនធានព្រៃឈើ និងតម្រូវការប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណីរបស់សហគមន៍ ។

នាយខ័ណ្ឌរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសិទ្ធិសម្រេចចុះកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសហគមន៍ជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋានណាមួយដែលរស់នៅក្នុង ឬក្បែរដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវមានសុពលភាពមិនលើសពីរយៈពេលដប់ប្រាំ (១៥)ឆ្នាំ តែអាចពន្យារបានដោយផ្អែកលើរបាយការណ៍ពិនិត្យ និងវាយតម្លៃឡើងវិញរបស់ថ្នាក់ផ្នែករដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

មាត្រា ៤៣.-

ព្រៃសហគមន៍ត្រូវបានគ្រប់គ្រងក្នុងលក្ខណៈសេដ្ឋកិច្ច និងដោយធានានិរន្តរភាពដោយសហគមន៍មូលដ្ឋាន ស្របតាមផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍ វិធានសហគមន៍ព្រៃឈើ និងគោលការណ៍ណែនាំអំពីសហគមន៍ព្រៃឈើ ។ រដ្ឋបាលព្រៃឈើត្រូវផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេសតាមការស្នើសុំរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងត្រូវតាមដានត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តន៍ផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍ ។

ផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍ត្រូវរៀបចំដោយសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងមានការយល់ព្រមដោយថ្នាក់ខ័ណ្ឌរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។ ផែនការនេះនឹងត្រូវផ្ញើជូនទៅថ្នាក់កណ្តាលរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងត្រូវពិនិត្យឡើងវិញជារៀងរាល់ប្រាំ (៥)ឆ្នាំម្តង ឬមុនពេលកំណត់ក្នុងករណីចាំបាច់ ។

ទោះបីព្រៃសហគមន៍ត្រូវបានដាំដុះ ឬដុះដោយធម្មជាតិក៏ដោយ ក៏ការគ្រប់គ្រងត្រូវអនុវត្តតាមផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍ និងក្រោមការឧបត្ថម្ភបច្ចេកទេសនិងត្រួតពិនិត្យបច្ចេកទេសដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

វិធានសម្រាប់ការបង្កើត ការគ្រប់គ្រង និងការប្រើប្រាស់ព្រៃសហគមន៍ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងសហគមន៍ព្រៃឈើ ។

គោលការណ៍ណែនាំអំពីសហគមន៍ព្រៃឈើត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៤៤.-

សហគមន៍មូលដ្ឋានដែលដំណើរការក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសហគមន៍ មានសិទ្ធិប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើនៅក្នុងដែនព្រៃឈើស្របតាមផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍ដែលបានកំណត់ព្រំប្រទល់ជូន ដូចមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសហគមន៍ ។

សហគមន៍មូលដ្ឋានមិនអាចយកព្រៃសហគមន៍ទៅប្រើប្រាស់ក្រោមរូបភាពជាព្រៃសម្បទាន ឬលក់ ដូរ ឬផ្ទេរសិទ្ធិលើព្រៃឈើនោះឱ្យភាគីទីបីបានឡើយ ។

មាត្រា ៤៥.-

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវទទួលស្គាល់ព្រៃពាក់ព័ន្ធជំនឿសាសនារបស់សហគមន៍មូលដ្ឋានដែលរស់នៅក្នុង ឬក្បែរព្រៃនោះ ទុកជាព្រៃការពារសម្រាប់គោលបំណងសាសនា វប្បធម៌ ឬការអភិរក្ស ។ ដើមឈើជំនឿសាសនាអាចត្រូវបានដៅសម្គាល់ជាពិសេសមិនអនុញ្ញាតឱ្យកាប់រំលំ និងត្រូវកំណត់ក្នុងផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍ ។

មាត្រា ៤៦.-

បុគ្គលដែលបានដាំដើមឈើលើដីកម្មសិទ្ធិឯកជនផ្ទាល់ ឬលើដីព្រៃរបស់រដ្ឋដែលបានប្រគល់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ មានសិទ្ធិថែរក្សា អភិវឌ្ឍ ប្រើប្រាស់ លក់និងចែកចាយផលិតផលរបស់ខ្លួនបាន ។

វិធានស្តីពីព្រៃឯកជនត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីជំរុញលើកទឹកចិត្តដល់បុគ្គលក្នុងការដាំដុះនិងថែទាំចំការព្រៃឈើ ។

មាត្រា ៤៧.-

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទអាចផ្តល់ជូនបុគ្គល និងសហគមន៍ដែលអនុវត្តការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ ឬដាំដើមឈើដែលសម្រេចបាននូវបរិមាណនិងគុណភាពខ្ពស់ នូវប្រព័ន្ធលើកទឹកចិត្តទៅតាមវិធានមានជាអាទិ៍ :

១- ប្រគល់លិខិតសរសើរ ប័ណ្ណសរសើរនិងប្រគល់គ្រឿងឥស្សរិយយស។

២- ផ្តល់ជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ដោយផ្ទាល់ក្រោមកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ។

៣- ពន្យាររយៈពេលកិច្ចព្រមព្រៀងសំរាប់ព្រៃសហគមន៍ ។

៤- ផ្សព្វផ្សាយពីសកម្មភាពមានស្នាដៃ ។

ជំពូកទី ១០
ការអភិរក្សសត្វព្រៃ

មាត្រា ៤៨.-

ពពួកសត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាគឺជាសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ និងជាសមាសភាគនៃធនធានព្រៃឈើដែលរួមមាន : ពួកថនិកសត្វ បក្សីសត្វ ឧរង្គសត្វ ថល-ជលិកសត្វ បាណកសត្វ និងសត្វឥតឆ្អឹងកងផ្សេងទៀតព្រមទាំងពង កូនរបស់វា ។ ពពួកសត្វព្រៃទាំងអស់នេះស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងការអភិរក្សដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ដោយមិនរាប់បញ្ចូលត្រី និងសត្វបង្កកំណើតក្នុងទឹក ។

សំណាកសត្វព្រៃគឺជាសត្វព្រៃដែលស្លាប់ ទោះជានៅខ្លួនទាំងមូល សរីរាង្គក្នុង សរីរាង្គក្រៅ បំណែកឆ្អឹង ឬផលិតផលកែច្នៃ ត្រូវស្ថិតក្រោមសិទ្ធិគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

គ្រប់ប្រភេទសត្វព្រៃទាំងអស់ ត្រូវបានបែងចែកជាបីក្រុមគឺ :

១- ក្រុមប្រភេទជិតផុតពូជ ។

២- ក្រុមប្រភេទមានដោយកម្រ ។

៣- ក្រុមប្រភេទមានដោយបង្គួរ ។

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ចាត់ថ្នាក់ក្រុមនីមួយៗ និងបញ្ជីឈ្មោះប្រភេទសត្វក្នុងក្រុមប្រភេទជិតផុតពូជ និងប្រភេទមានដោយកម្រដែលអាចប្រែប្រួលទៅតាមតំបន់ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ តាមសំណើរបស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ដោយមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយក្រសួងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ៤៩.-

ហាមឃាត់ដាច់ខាតរាល់សកម្មភាពបរបាញ់ យាយីបំផ្លិចបំផ្លាញសត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទដោយ :

១- ការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយបង្គ្រោះថ្នាក់គ្រប់ប្រភេទ ។

២- ការប្រមាញ់ក្នុងរដូវកាលហាមឃាត់ ។

៣- ការប្រមាញ់ក្នុងតំបន់ការពារ និងទីសាធារណៈពិសេស ។

ដោយមានការឯកភាពពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ រដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសិទ្ធិចេញលិខិតអនុញ្ញាតចំពោះប្រភេទសត្វក្នុងក្រុមប្រភេទជិតផុតពូជនិងក្រុមប្រភេទមានដោយកម្រ សម្រាប់គោលបំណងដូចខាងក្រោម :

១- ការសិក្សាអប់រំ ឬការស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ ។

២- ការគាំទ្រដល់កម្មវិធីនៃការចាប់បង្កាត់ពូជ ។

៣- ការផ្លាស់ប្តូរប្រភេទសត្វ អនុលោមតាមកិច្ចព្រមព្រៀងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ។

រាល់ការធ្វើសកម្មភាពដូចខាងក្រោម ចំពោះប្រភេទសត្វក្នុងក្រុមប្រភេទជិតផុតពូជនិងក្រុមប្រភេទមានដោយកម្រ ត្រូវហាមឃាត់ :

១- ការយាយី ឬបំផ្លិចបំផ្លាញដល់ប្រភេទសត្វខាងលើ និងជម្រករបស់ប្រភេទសត្វទាំងនេះ ។

២- ការបរបាញ់ ទាក់ចាប់ ដាក់អន្ទាក់ បំពុល ។

៣- ការយកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិ សន្និធិ ឬថែរក្សាជាលក្ខណៈសួនសត្វ ឬគ្រួសារ។

៤- ការដឹកជញ្ជូន ។

៥- ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ។

៦- ការនាំចេញ នាំចូល ។

វិធាននៃការធ្វើសកម្មភាពចំពោះសត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងបរិស្ថាន ។

មាត្រា ៥០.-

រាល់ការធ្វើសកម្មភាពដូចខាងក្រោម ចំពោះប្រភេទសត្វក្នុងក្រុមប្រភេទមានដោយបង្គួរ ត្រូវហាមឃាត់លើកលែងតែមានលិខិតអនុញ្ញាតចេញដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ :

១- ការធ្វើសន្និធិ ការថែរក្សាជាលក្ខណៈសួនសត្វ ឬគ្រួសារ ។

២- ការដឹកជញ្ជូន និងធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើសពីបរិមាណចាំបាច់សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណី ។

ការនាំចេញ នាំចូលប្រភេទសត្វព្រៃក្នុងក្រុមប្រភេទមានដោយបង្គួរ ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាត ចេញដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើដោយមានការឯកភាពពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៥១.-

រដ្ឋបាលព្រៃឈើត្រូវប្រមូលប្រាក់ចំណូលអភិរក្សសត្វព្រៃនិងប្រាក់សួយសារសត្វព្រៃដូចខាងក្រោម :

១- ប្រាក់ចំណូលអភិរក្សសត្វព្រៃត្រូវបង់ចូលមូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើជាតិ ។

២- ប្រាក់សួយសារសត្វព្រៃ ត្រូវបង់ចូលថវិកាជាតិ ។

ប្រាក់ចំណូលអភិរក្សសត្វព្រៃ និងប្រាក់សួយសារសត្វព្រៃត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរវាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ។

ជំពូកទី ១១

ថ្លៃសួយសារ និងបុព្វលាភ ឈើផល អនុផលព្រៃឈើ

មាត្រា ៥២.-

លើកលែងតែករណីដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៥៣ នៃច្បាប់នេះ រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើសម្រាប់គោលដៅពាណិជ្ជកម្មលើព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ត្រូវបង់ថ្លៃសួយសារនិងបុព្វលាភចូលថវិកាជាតិតាមរយៈរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវកំណត់ថ្លៃសួយសារនិងបុព្វលាភ ផ្អែកតាមសំណើរួមរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ។

រដ្ឋមិនតម្រូវឱ្យបង់ថ្លៃសួយសារនិងបុព្វលាភ សម្រាប់ការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើលើព្រៃឯកជនឡើយ ។

គំរូកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទាន ត្រូវបញ្ចូលនូវតារាងនៃថ្លៃសួយសារនិងបុព្វលាភលើផល អនុផលព្រៃឈើ ។

មាត្រា ៥៣.-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទអាចបន្ថយ ឬមិនយកថ្លៃសួយសារ និងបុព្វលាភលើផល អនុផលព្រៃឈើ ដែលប្រមូលពីព្រៃឈើរដ្ឋសម្រាប់គោលបំណងវិទ្យាសាស្ត្រ ឬដើម្បីបង្កើនការលើកទឹកចិត្តសេដ្ឋកិច្ច ចំពោះការប្រើប្រាស់អស់លទ្ធភាពលើផលិតផល ។

រដ្ឋមិនយកថ្លៃសួយសារ និងបុព្វលាភពីសហគមន៍មូលដ្ឋានលើផល អនុផលព្រៃឈើដែលប្រមូលដោយសហគមន៍មូលដ្ឋានសម្រាប់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណី ឬប្រមូលពីព្រៃសហគមន៍ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសហគមន៍ឡើយ ។

មាត្រា ៥៤.-

រាល់ផល អនុផលព្រៃឈើត្រូវវាយតម្លៃដោយមន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើលើបរិមាណ និងគុណភាពនៅគិនរក្នុងព្រៃគុបប្រចាំឆ្នាំ មុនពេលដឹកចេញពីព្រៃ ។

គុណភាព និងបរិមាណនៃផល អនុផលព្រៃឈើដែលបានវាយតម្លៃរួច ត្រូវចុះក្នុងកំណត់ហេតុបញ្ជីសៀវភៅ ក ដោយមានការឯកភាពពីប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

មាត្រា ៥៥.-

រាល់ផល អនុផលព្រៃឈើដែលបានចុះក្នុងកំណត់ហេតុបញ្ជីសៀវភៅ ក ត្រូវបង់ប្រាក់ថ្លៃសួយសារនិងបុព្វលាភ ។

វិធាននៃការបង់ និងទទួលប្រាក់ចំណូលពីថ្លៃសួយសារផល អនុផលព្រៃឈើ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរវាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទនិងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ។

មាត្រា ៥៦.-

អ្នកកាន់កាប់លិខិតអនុញ្ញាតប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើមិនអាចផ្ទេរ ឬលក់សិទ្ធិលើផល អនុផលព្រៃឈើទៅឱ្យបុគ្គលណាមួយផ្សេងទៀតបានឡើយ លុះត្រាតែខ្លួនបានបង់ថ្លៃសួយសារ និងបុព្វលាភលើផល អនុផលព្រៃឈើនោះរួច ។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ បន្ទាប់ពីមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ អាចសម្រេចឱ្យមានការពន្យារពេលការបង់ថ្លៃសួយសារ និងបុព្វលាភលើផល អនុផលព្រៃឈើចំពោះអ្នកកាន់កាប់លិខិត អនុញ្ញាតដែលបានទទួលស្គាល់ដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ថាបានអនុវត្តការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។ ការពន្យារនេះត្រូវផ្អែកតាមវិធាន និងគោលការណ៍ណែនាំស្របតាមមាត្រា ៥៥ កថាខ័ណ្ឌទី ២ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៥៧.-

ប្រសិនបើអ្នកកាន់កាប់លិខិតអនុញ្ញាតមិនបានបង់ថ្លៃសួយសារ និងបុព្វលាភតាមកម្មវិធី ពេលវេលាកំណត់ទេនោះ រដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសិទ្ធិដកហូតយកផល អនុផលព្រៃឈើទាំងនោះដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ និងឃាត់ទុកផល អនុផលព្រៃឈើ ទាំងនោះរក្សាជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋដដែល រហូតដល់មានដំណោះស្រាយវិវាទនេះតាមផ្លូវច្បាប់ ។

មាត្រា ៥៨.-

មុនពេលចេញលិខិតអនុញ្ញាតប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើ អ្នកស្នើសុំលិខិតអនុញ្ញាតនោះត្រូវបង់ប្រាក់តំកល់ដើម្បីធានាការបង់ថ្លៃសួយសារ និងបុព្វលាភចូលថវិកាជាតិ ។ បរិមាណប្រាក់តំកល់ត្រូវកំណត់ក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទាន ឬក្នុងលិខិតកំណត់ក្នុងការអនុញ្ញាតឱ្យប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើប្រចាំឆ្នាំ ។

ការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើលើព្រៃសហគមន៍ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសហគមន៍ មិនតម្រូវឱ្យមានការបង់ប្រាក់តំកល់នោះឡើយ ។

ជំពូកទី ១២
ការដាំដើមឈើឡើងវិញ និងមូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើជាតិ

មាត្រា ៥៩.-

ប្រជាពលរដ្ឋ កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ និងអាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់ថ្នាក់មានករណីយកិច្ចចូលរួមដាំដើមឈើ និងដាំដើមឈើឡើងវិញ ។

ការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការដាំដើមឈើ និងដាំដើមឈើឡើងវិញ ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តដោយរាជរដ្ឋាភិបាល តាមរយៈចលនារបស់សហគមន៍ និងអង្គការសង្គមផ្សេងៗទៀត ។

រដ្ឋបាលព្រៃឈើត្រូវមានវិធានការសមស្របក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើតាមរយៈការផ្សព្វផ្សាយ ការអប់រំ ការបំផុស ដល់បុគ្គលសហគមន៍ និងមហាជនឱ្យដាំដើមឈើ និងការពារព្រៃឈើ ដោយផ្តល់នូវជំនួយការបច្ចេកទេសចាំបាច់ ។

មាត្រា ៦០.-

ដើម្បីជំរុញការអប់រំប្រជាពលរដ្ឋឱ្យយល់ពីសារៈសំខាន់ និងផលប្រយោជន៍នៃព្រៃឈើ ទិវាពលកម្មដាំដើមឈើជាប្រពៃណីជាតិ ហៅថា **វុក្ខទិវា** ត្រូវប្រារព្ធធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី ៩ ខែកក្កដា ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ក្រោមព្រះរាជាធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឬព្រះរាជតំណាង ។

ប្រជាពលរដ្ឋទាំងពីរភេទដែលជាគូស្រករថ្មី ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តដាំដើមឈើពីរដើមក្រោមកិច្ចសម្របសម្រួលនិងផ្តល់កូនឈើដោយមន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសមត្ថកិច្ច ។

រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវកំណត់សួនសម្រាប់ជូនថ្នាក់ដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ជាតិ និងអន្តរជាតិដាំដើមឈើដើម្បីទុកជាអនុស្សាវរីយ៍ ។

មាត្រា ៦១.-

ការដាំដើមឈើនៅលើដីព្រៃរបស់រដ្ឋ អាចធ្វើឡើងដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើផ្ទាល់ សហគមន៍ព្រៃឈើ ឬដោយមានការចូលរួមពីប្រជាពលរដ្ឋតាមរយៈការផ្តល់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីព្រៃរបស់រដ្ឋ ។

ការដាំដើមឈើនៅលើដីកម្មសិទ្ធិឯកជនអាចធ្វើឡើងបាន ដោយសិទ្ធិវន្តស្របតាមវិធានព្រៃឯកជន ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៤៦ នៃច្បាប់នេះ ។

វិធាននៃការផ្តល់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីព្រៃរបស់រដ្ឋសំរាប់ការដាំឈើ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។ វិធាន និងបទបញ្ញាទាំងនេះត្រូវគិតពីសក្តានុពល ហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងផលប៉ះពាល់សង្គមនៃប្រភេទឈើ ដែលត្រូវជ្រើសរើសសំរាប់ការដាំនោះ ។

មាត្រា ៦២.-

រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបង្កើតមូលនិធិមួយហៅថា **មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើជាតិ** គ្រប់គ្រងចាត់ចែងនិងទទួលខុសត្រូវដោយគណៈកម្មាធិការអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើជាតិដែលមានរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុជាសហប្រធាន ។

ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់គណៈកម្មាធិការអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើជាតិត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ៦៣.-

មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើជាតិមានប្រភពចំណូលមកពី :

១- វិភាគទានផ្សេងៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

២- បុព្វលាភលើផល អនុផលព្រៃឈើ ។

៣- ប្រាក់ចំណូលអភិរក្សសត្វព្រៃ ។

៤- ជំនួយរបស់អង្គការអន្តរជាតិនានា ។

៥- អំណោយពីសប្បុរសជន និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិ។

៦- កំរៃសេវាផ្សេងៗពីវិស័យព្រៃឈើ ។

រាល់ចំណូលខាងលើ ត្រូវបញ្ចូលក្នុងគណនីមូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើជាតិ ។

មាត្រា ៦៤.-

មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើជាតិមិនអាចត្រូវយកទៅប្រើប្រាស់សំរាប់ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃរដ្ឋបាលព្រៃឈើបានឡើយ ។

មូលនិធិនេះសំរាប់ប្រើប្រាស់ចំពោះតែសកម្មភាពនៃ :

១- ការដាំដើមឈើឡើងវិញ ។

២- កិច្ចការវុក្ខវប្បកម្មនិងការស្តារព្រៃឈើឡើងវិញ ។

៣- កិច្ចការពារនិងអភិរក្សព្រៃឈើ និងជីវៈចម្រុះ ។

៤- ការស្រាវជ្រាវបច្ចេកទេសនិងវិទ្យាសាស្ត្រនៃព្រៃឈើ និងសត្វព្រៃ ។

៥- ការផ្សព្វផ្សាយអំពីវិស័យព្រៃឈើ និងសត្វព្រៃ ។

៦- ការអភិវឌ្ឍវិស័យព្រៃឈើ និងសត្វព្រៃ ។

៧- ការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ព្រៃឈើ ។

៨- ការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សសម្រាប់វិស័យព្រៃឈើ និងសត្វព្រៃ ។

ជំពូកទី ១៣
វិធានការគ្រប់គ្រងសកម្មភាពព្រៃឈើ

មាត្រា ៦៥.-

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវបង្កើតញញួរត្រារដ្ឋបាលព្រៃឈើកម្ពុជាដើម្បី :

១- វាយលើឈើស្របច្បាប់មុនពេលឱ្យដឹកជញ្ជូនចេញពីគំនរក្នុងព្រៃ ។

២- វាយលើឈើដែលជាវត្ថុតាងនៃបទល្មើសព្រៃឈើ ។

ស្លាកញញួរត្រារដ្ឋបាលព្រៃឈើកម្ពុជាមានរាងមូលហើយមានអក្សរកាត់ រ.ក. និងលេខនៅពីក្រោមតួអក្សរនោះ សម្រាប់សំគាល់ញញួរត្រានីមួយៗ ។

មុននឹងដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ញញួរត្រានេះ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុផ្តិតស្លាកញញួរត្រានេះ ហើយយកទៅតំកល់ទុកជាគំរូតាងនៅក្រសួងមហាផ្ទៃ និងតុលាការខេត្តក្រុង ។

មាត្រា ៦៦.-

ញញួរត្រារដ្ឋបាលព្រៃឈើកម្ពុជាត្រូវតែបោះឱ្យបានជិតច្បាស់ដាច់ខាតដោយមន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើលើរាល់ឈើហ៊ុប ដូចតទៅ :

១- ឈើហ៊ុបស្របច្បាប់ដែលត្រូវដឹកជញ្ជូនចេញពីគំនរក្នុងព្រៃរហូតដល់ទីដៅកំណត់ ត្រូវមានស្លាកញញួរត្រារដ្ឋបាលព្រៃឈើកម្ពុជាចំនួនពីបួន (៤) ឡើងទៅនៅកន្លែងនីមួយៗ ខាងគល់និងខាងចុងឈើហ៊ុប ។

២- ឈើហ៊ុបល្មើសច្បាប់ដែលរដ្ឋបាលព្រៃឈើបានឃាត់ចាប់ត្រូវមានស្លាកញញួរត្រាបី(៣) គឺនៅខាងគល់ កណ្តាល និងខាងចុងឈើហ៊ុបដោយធ្វើឱ្យមានស្លាកបី(៣)រួមគ្នាបង្កើតជារាងត្រីកោណនៅកន្លែងនីមួយៗនោះ ។

ចំពោះដើមឈើដែលត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យកាប់ក្នុងព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ត្រូវមានស្លាមញញួរត្រារដ្ឋបាលព្រៃឈើកម្ពុជាចំនួនមួយ (១)ជាសំគាល់ ។

ការកាន់កាប់និងការប្រើប្រាស់ញញួរត្រារដ្ឋបាលព្រៃឈើកម្ពុជា អាចប្រព្រឹត្តទៅបានតែចំពោះមន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានធ្វើសច្ចាប្រណិធាន ។ វិធាននៃការគ្រប់គ្រងនិងប្រើប្រាស់ញញួរត្រានោះ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាត្រា ៦៧.-

រាល់ព្រៃសម្បទានិក ឬម្ចាស់ព្រៃគុបអាចមានញញួរត្រាឯកជនសម្រាប់វាយលើផលព្រៃឈើរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ ប៉ុន្តែស្លាមញញួរត្រាឯកជននេះត្រូវមានរាង ទំហំ និងអក្សរសំគាល់ខុសពីស្លាមញញួរត្រារដ្ឋបាលព្រៃឈើកម្ពុជា ។

មុននឹងយកទៅប្រើប្រាស់ ព្រៃសម្បទានិក ឬម្ចាស់ព្រៃគុបត្រូវបញ្ជាក់សញ្ញាសំគាល់ និងត្រូវផ្តិតស្លាមញញួរត្រានោះ ទៅសុំការអនុញ្ញាតពីប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងតម្កល់ទុកជាមុននៅការិយាល័យរដ្ឋបាលព្រៃឈើសាមី ។

មាត្រា ៦៨.-

ទោះជាមានលិខិតអនុញ្ញាតស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះក៏ដោយ ក៏ការកាប់ដើមឈើ ការប្រមូល ឬការដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ត្រូវហាមឃាត់ចាប់ពីម៉ោងប្រាំបី (៨) យប់ ដល់ម៉ោងប្រាំ (៥) ភ្លឺ ។

មាត្រា ៦៩.-

ផល អនុផលព្រៃឈើគ្រប់ប្រភេទដែលចរាចរក្នុងទូទាំងប្រទេស ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតដឹកជញ្ជូនចេញដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

ផល អនុផលព្រៃឈើគ្រប់ប្រភេទក្រោយពេលបានកាប់រំលំ ត្រូវដឹកជញ្ជូនចេញពីព្រៃឱ្យអស់មកធ្វើសន្និធិនៅគំនរអចិន្ត្រៃយ៍ ក្នុងអំឡុងពេលមិនឱ្យលើសពីមួយ(១)ខែឡើយ និងត្រូវអមដោយលិខិតអនុញ្ញាតដឹកជញ្ជូនចេញដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

ផល អនុផលព្រៃឈើគ្រប់ប្រភេទដែលជាសន្និធិ ទោះជានៅទីណាក៏ដោយ ក៏ត្រូវអមដោយលិខិតអនុញ្ញាតដឹកជញ្ជូន ឬលិខិតអនុញ្ញាតសន្និធិចេញឱ្យដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

ការដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើ ឬសន្និធិខុសពីការកំណត់ក្នុងលិខិតអនុញ្ញាត ឬគ្មានលិខិតអនុញ្ញាតដឹកជញ្ជូន ឬសន្និធិ ត្រូវចាត់ទុកជាល្មើសច្បាប់ ។

មាត្រា ៧០.-

មុនពេលបើកការដ្ឋានប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើប្រចាំឆ្នាំ ព្រៃសម្បទានិក ឬម្ចាស់ព្រៃគុបត្រូវយកគ្រឿងចក្រ យានយន្ត និងរណារយន្តគ្រប់ប្រភេទដែលបម្រើឱ្យការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើ ទៅសុំការអនុញ្ញាតចុះបញ្ជីនិងបិទស្លាកជាសំគាល់នៅរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

គ្រឿងចក្រ យានយន្ត និងរណារយន្តគ្រប់ប្រភេទដែលបំរើឱ្យការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើដោយពុំបានចុះបញ្ជី និងបិទស្លាកជាសំគាល់របស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ហើយធ្វើចរាចរក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ត្រូវហាមឃាត់។

រាល់គ្រឿងចក្រ យានយន្ត និងរណារយន្តគ្រប់ប្រភេទដែលព្រៃសម្បទានិក ឬម្ចាស់ព្រៃគុបស្របច្បាប់មានបំណងធ្វើការនាំចូលដើម្បីបម្រើឱ្យការប្រមូលនិងដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើ ត្រូវឆ្លងកាត់ការវាយតម្លៃភាពសមស្របពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ។

ការប្រើប្រាស់រណារយន្តគ្រប់ប្រភេទដែលបំរើការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើ ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

មាត្រា ៧១.-

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសនូវចំនួនមូលដ្ឋានឧស្សាហកម្មឈើ រោងចក្រអារឈើ សិប្បកម្មកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ ដើម្បីធានាបាននូវការផ្គត់ផ្គង់វត្ថុធាតុដើមជាផល អនុផលព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

វត្ថុធាតុដើមសម្រាប់មូលដ្ឋានឧស្សាហកម្មឈើ រោងចក្រអារឈើ និងសិប្បកម្មកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ ត្រូវមានប្រភពពីព្រៃសម្បទាន ព្រៃគុប ឈើរឹបអូស ឬពីប្រភពស្របច្បាប់ផ្សេងទៀត ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៧២.-

ការនាំចេញផល អនុផលព្រៃឈើគ្រប់ប្រភេទទៅបរទេស ត្រូវស្របតាមកំរិតកំណត់ប្រចាំឆ្នាំដោយរាជរដ្ឋាភិបាល តាមសំណើរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ។

យថាប្រភេទផល អនុផលព្រៃឈើដែលអនុញ្ញាតឱ្យនាំចេញ នាំចូល ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

ការតម្រូវឱ្យមានអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញ នាំចូលផល អនុផលព្រៃឈើ ត្រូវកំណត់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ។

មាត្រា ៧៣.-

អាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញផល អនុផលព្រៃឈើ ត្រូវផ្តល់ដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងមានចុះទិដ្ឋាការដោយប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើជាមុន ។ ការពន្យារសុពលភាពនៃអាជ្ញាប័ណ្ណនេះ ត្រូវផ្តល់ដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ។

រាល់ផល អនុផលព្រៃឈើនាំចេញដែលរៀបចំផ្ទុកក្នុងខុនថៃនណឺ ចាំបាច់ត្រូវមានការត្រួតពិនិត្យជាមុនដោយមន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងបិទសំណាក្លិតមុនពេលអនុញ្ញាតដឹកជញ្ជូនទៅកាន់ឃ្លាំង និងទីលានបញ្ចេញទំនិញពីគយ ។ គំរូសំណាបិទក្លិតលើខុនថៃនណឺផ្ទុកផល អនុផលព្រៃឈើនាំចេញនេះត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ។

ការនាំចេញ នាំចូលផល អនុផលព្រៃឈើត្រូវបង់ពន្ធនាំចេញ នាំចូល និងពន្ធផ្សេងៗទៀតចូលថវិកាជាតិ ។

មាត្រា ៧៤.-

ឈើរសាត់តាមខ្សែទឹក ភៀង ឬលិចដែលគ្មានដាក់សញ្ញា និងឈើគ្មានម្ចាស់ ត្រូវរឹបអូសជាសម្បត្តិរដ្ឋដោយដាក់លក់ឱ្យដេញថ្លៃជាសាធារណៈ ។

ក្នុងករណីមានបុគ្គលណាមួយទាមទារថា ឈើដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ១ ជារបស់ខ្លួននោះ ត្រូវឱ្យបុគ្គលនោះបង្ហាញភស្តុតាងជាក់ស្តែងជាអាទិ៍ លិខិតអនុញ្ញាតប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើ លិខិតអនុញ្ញាតដឹកជញ្ជូន ឬលិខិតអនុញ្ញាតសន្និធិ ក្នុងរយៈពេលសាមសិប (៣០)ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃប្រកាសជូនដំណឹងដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

ថ្លៃលក់ឈើ ដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ១ មាត្រា ៧៤ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវបង់ចូលថវិកាជាតិ ។

ក្នុងករណីមានការបាត់បង់ឈើរសាត់តាមខ្សែទឹក ភៀង ឬលិច ក៏ដូចជាការបាត់បង់ផល អនុផលព្រៃឈើផ្សេងទៀត ដែលរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសមត្ថកិច្ចបានផ្ញើឱ្យថែរក្សា បុគ្គល ឬអាជ្ញាធរដែលទទួលថែរក្សាត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខច្បាប់ ។

មាត្រា ៧៥.-

បុគ្គលដែលប្រមូលដឹកជញ្ជូន កែច្នៃ សន្និធិ លក់ដូរ ឬនាំចេញ នាំចូលផល អនុផលព្រៃឈើត្រូវទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការបង្ហាញឯកសារដើមស្របច្បាប់នៃផល អនុផលព្រៃឈើដល់មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសមត្ថកិច្ចត្រួតពិនិត្យ ។

ជំពូកទី ១៤
នីតិវិធីដោះស្រាយបទល្មើសព្រៃឈើ

មាត្រា ៧៦.-

បទល្មើសព្រៃឈើ ជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចរិតពិសេសដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ។ រដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសមត្ថកិច្ចជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក្នុងការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសព្រៃឈើ និងចងក្រងសំណុំរឿងជូនតុលាការ ។

ការស្រាវជ្រាវ ទប់ស្កាត់ បង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើជាសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើគ្រប់ថ្នាក់នៅក្នុងរង្វង់ដែនសមត្ថកិច្ចរៀងៗខ្លួន ។

ប្រតិបត្តិការរបស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវអនុវត្តស្របតាមច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

មាត្រា ៧៧.-

នៅពេលបំពេញបេសកកម្មស្រាវជ្រាវ ទប់ស្កាត់និងបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើ មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើត្រូវស្លៀកពាក់ឯកសណ្ឋាន ពាក់សញ្ញាសំគាល់ ពាក់ឋានន្តរសក្តិ និងត្រូវមានលិខិតបញ្ជាបេសកកម្ម ។

មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើសច្ចាប្រណិធានបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បានលុះត្រាតែសាមីខ្លួនបានទទួលនីតិសម្បទាពីអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើ និងចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុបទល្មើសព្រៃឈើតាមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

សំលៀកបំពាក់ឯកសណ្ឋាន សញ្ញាសំគាល់ និងឋានន្តរសក្តិរបស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

មាត្រា ៧៨.-

អាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់ថ្នាក់ កងកំលាំងប្រដាប់អាវុធ អាជ្ញាធរគយនិងរដ្ឋាករ អាជ្ញាធរព្រលានយន្តហោះ និងកំពង់ផែ និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត ត្រូវបង្កភាពងាយស្រួល និងជួយផ្តល់កំលាំងសហការក្នុងការស្រាវជ្រាវ ទប់ស្កាត់និងបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើ ឬថែរក្សាវត្ថុតាងបទល្មើសព្រៃឈើជាបណ្តោះអាសន្ន ក្នុងករណីមានការស្នើសុំពីមន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសមត្ថកិច្ច ។

ក្នុងករណីដែលអាជ្ញាធរទាំងឡាយបានជួបប្រទះនូវបទល្មើសព្រៃឈើជាក់ស្តែង អាជ្ញាធរទាំងនោះ :

១- ត្រូវជូនពត៌មានជាបន្ទាន់ដល់មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ឬការិយាល័យរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសមត្ថកិច្ចដែលនៅជិតបំផុត ។

២- អាចឃាត់ខ្លួនជនប្រព្រឹត្តល្មើស និងចាប់ឃាត់វត្ថុតាងបទល្មើសជាបណ្តោះអាសន្ន រួចបញ្ជូនជាបន្ទាន់ទៅមន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ ដើម្បីចាត់ការតាមនីតិវិធី ។

៣- មិនត្រូវប្រមូលប្រាក់ពិន័យ ឬរឹបអូសវត្ថុតាងបទល្មើសដោយផ្ទាល់ឡើយ ។

មាត្រា ៧៩.-

ដើម្បីអនុវត្តភារកិច្ចរបស់ខ្លួន មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌មានសិទ្ធិ ដូចតទៅ :

១- អាចឱ្យបុគ្គលណាមួយឆ្លើយតបសំណួរនិងផ្តល់ពត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធដល់ការប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រៃឈើ ។

២- ចូលធ្វើការត្រួតពិនិត្យ ឬឆែកឆេរគ្រប់ទីកន្លែងរួមទាំងក្នុងព្រលានយន្តហោះ កំពង់ផែសមុទ្រ កំពង់ផែទន្លេ ផែស្ងួត ច្រកព្រំដែន ចំណតរថយន្ត ស្ថានីយ៍រថភ្លើង ក្នុងករណីបទល្មើសជាក់ស្តែងដោយមានកិច្ចសហការជាមួយសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ ។

៣- ដកហូតជាបណ្តោះអាសន្ននូវអាជ្ញាប័ណ្ណ ឬលិខិតអនុញ្ញាតគ្រប់ប្រភេទដែលកំណត់ដោយច្បាប់នេះ បើសិនជាបុគ្គលទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណ ឬលិខិតអនុញ្ញាតនោះប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងច្បាប់នេះ ។

ក្នុងករណីបទល្មើសជាក់ស្តែង មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌មានសិទ្ធិចូលឆែកឆេរនៅក្នុងទីធ្លា អាគារ ឬក្នុងលំនៅដ្ឋានស្របតាមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។ ការឆែកឆេរត្រូវធ្វើចំពោះមុខជនជាប់សង្ស័យនិងមានសាក្សីពីរ (២)នាក់ដែលជាអ្នកជិតខាង ឬអ្នកម្ចាស់ផ្ទះ ។

មាត្រា ៨០.-

មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ ក្នុងករណីបទល្មើសជាក់ស្តែងត្រូវចាប់ឃាត់ជាបណ្តោះអាសន្ន :

១- រាល់ផល អនុផលព្រៃឈើ ឬផលប្រមាញ់ ដែលល្មើសនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

២- សត្វពាហនៈដែលបានជួបប្រទះកំពុងបំផ្លិចបំផ្លាញដំណាំឈើ ។

៣- គ្រឿងចក្រ យានយន្ត ឧបករណ៍ព្រមទាំងសត្វពាហនៈដែលបានប្រើប្រាស់ជាមធ្យោបាយសម្រាប់ប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រៃឈើនិងសត្វព្រៃ ។

មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវឃាត់ខ្លួនជនប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រៃឈើបានដល់ ៤៨ ម៉ោងយ៉ាងយូរ ដើម្បីបំពេញសំណុំរឿងបញ្ជូនទៅតុលាការ។

មាត្រា ៨១.-

ការកសាងសំណុំរឿងនៃបទល្មើសព្រៃឈើ ត្រូវអនុវត្តតាមច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

ទំរង់បែបបទនៃកំណត់ហេតុបទល្មើសព្រៃឈើ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

មាត្រា ៨២.-

វត្ថុតាងនៃបទល្មើសព្រៃឈើ ត្រូវបានកំណត់ដូចខាងក្រោម :

១- ផល អនុផលព្រៃឈើ ឬផលប្រមាញ់ ដែលជាវត្ថុតាងពិតប្រាកដ នៃបទល្មើស ។

២- សម្ភារៈបរិក្ខារ និងមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន ដែលប្រើប្រាស់ក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។

វត្ថុតាងដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវឃាត់ទុកជាបណ្តោះអាសន្ន រហូតដល់សំណុំរឿងនៃបទល្មើសត្រូវបានដោះស្រាយរួចជាស្ថាពរ តាមការបង់ពិន័យអន្តរការណ៍ ឬតាមការជំនុំជំរះរបស់តុលាការ ។

ក្នុងខណៈពេលកំពុងដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើល្មើស ឬផលប្រមាញ់ល្មើស អ្នកបើកបរមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនដែលគ្មានម្ចាស់នៅជាមួយត្រូវឃាត់ខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន ដើម្បីជាប្រយោជន៍នៃការស៊ើបអង្កេតរកជនល្មើសនិងអ្នកសមគំនិត ។

ផលប្រមាញ់ស្រស់ជាអាទិ៍ សត្វរស់ និងសំណាកសត្វព្រៃដែលបានឃាត់ទុកហើយងាយខូចខាត ផ្នែករដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសិទ្ធិលែង ឬបំផ្លាញចោល ឬរក្សាទុកជាប្រយោជន៍សាធារណៈដោយមានកំណត់ហេតុត្រឹមត្រូវ។

មាត្រា ៨៣.-

មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវស្លៀកពាក់ឯកសណ្ឋាន ពាក់សញ្ញាសំគាល់ និងពាក់ឋានន្តរសក្តិនៅពេលចូលរួមសវនាការរបស់តុលាការ ។

មាត្រា ៨៤.-

នៅរាល់ពេលសវនាការ មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលបានទទួលនីតិសម្បទាជានគរបាលយុត្តិធម៌ពាក់ព័ន្ធទៅក្នុងសំណុំរឿងក្តី ត្រូវមានសិទ្ធិឆ្លើយបំភ្លឺអំពីលទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសព្រៃឈើនោះជូនតុលាការ ។

មាត្រា ៨៥.-

អាជ្ញាយុកាលនៃបណ្តឹងបទល្មើសព្រៃឈើមាន :

១- បទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ១ មានអាជ្ញាយុកាលដប់ប្រាំ (១៥)ឆ្នាំ គិតពីពេលប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។

២- បទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ២ មានអាជ្ញាយុកាលប្រាំ (៥)ឆ្នាំ គិតពីពេលប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។

៣- បទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ៣ មានអាជ្ញាយុកាលមួយ(១)ឆ្នាំ គិតពីពេលប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។

ការអនុវត្តន៍អាជ្ញាយុកាលនៃបណ្តឹងបទល្មើសព្រៃឈើ ត្រូវស្របតាមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

មាត្រា ៨៦.-

បុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រៃឈើដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះសកម្មភាពដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្ត ។

បុគ្គលជាភ្នាក់ងារនៃអង្គភាពរដ្ឋ ឬឯកជនដែលប្រើប្រាស់មធ្យោបាយរបស់អង្គភាព ដើម្បីប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រៃឈើ បុគ្គល ឬប្រធានអង្គភាពនោះ ត្រូវទទួលទោសតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

បទល្មើសព្រៃឈើដែលប្រព្រឹត្តឡើងដោយបុគ្គលឬក្រុម ក្រោមការចាត់តាំងរបស់អង្គភាពណាមួយ ប្រធានអង្គភាពនោះត្រូវទទួលទោសតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៨៧.-

រូបវន្តបុគ្គលបរទេស ឬនីតិបុគ្គលបរទេសដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រៃឈើត្រូវស្ថិតនៅក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៨៨.-

មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលមានសមត្ថកិច្ចមានសិទ្ធិអំណាចផ្អាកសកម្មភាពនៅក្នុងតំបន់ព្រៃសម្បទានទាំងមូលឬមួយផ្នែក មួយរយៈ ដើម្បីចាត់ការតាមនីតិវិធីក្នុងករណីព្រៃសម្បទានិកប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ឬល្មើសនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទានរហូតដល់ដំណោះស្រាយនៃវិវាទត្រូវបានបញ្ចប់ ។

មាត្រា ៨៩.-

បុគ្គលណាដែលមិនពេញចិត្តចំពោះការសម្រេចណាមួយ ធ្វើឡើងដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើស្របតាមច្បាប់នេះ មានសិទ្ធិប្តឹងតវ៉ាក្នុងរយៈពេលសាមសិប(៣០)ថ្ងៃយ៉ាងយូរគិតពីថ្ងៃទទួលសេចក្តីសម្រេចនេះមកប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ។

ប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើត្រូវសម្រេចលើបណ្តឹងតវ៉ានោះ ក្នុងរយៈពេលសាមសិប(៣០)ថ្ងៃយ៉ាងយូរ ។ ក្រោយពីបានទទួលសេចក្តីសម្រេចចុងក្រោយលើការពិនិត្យឡើងវិញ

ដោយប្រើធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ក្នុងករណីមិនអាចទទួលយកបាន ជននោះអាចធ្វើបណ្ដឹងតវ៉ាទៅតុលាការ ។

ការតវ៉ាក្រោមមាត្រានេះ នឹងមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិអំណាចនិងដំណើរការអនុវត្តន៍ច្បាប់របស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសមត្ថកិច្ចក្រោមច្បាប់នេះឡើយ ។

ជំពូកទី ១៥
បទល្មើសព្រៃឈើ និងទោសប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៩០.-

ទណ្ឌកម្មក្នុងបទល្មើសព្រៃឈើមាន : ទោសជាប់ពន្ធនាគារ រឹបអូសវត្ថុតាង ពិន័យដោយតុលាការ ពិន័យអន្តរការណ៍ ការជួសជុលការខូចខាត ការព្រមាន ការដកហូត ឬការព្យួរកិច្ចព្រមព្រៀង ឬលិខិតអនុញ្ញាត ។

ការពិន័យអន្តរការណ៍លើបទល្មើសព្រៃឈើ ការជួសជុលការខូចខាត និងការព្រមានជាសមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។ ក្នុងករណីជនល្មើសមិនព្រមបង់ប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍ ឬជួសជុលការខូចខាត រដ្ឋបាលព្រៃឈើអាចបញ្ជូនសំណុំរឿងបទល្មើសទៅតុលាការ ។

ចំពោះមន្ត្រីរាជការដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រៃឈើ ត្រូវទទួលទោសរដ្ឋបាលបន្ថែមលើទោសទណ្ឌដែលកំណត់ក្នុងច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៩១.-

រដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសិទ្ធិសម្រេចពីការពិន័យអន្តរការណ៍លើបទល្មើសព្រៃឈើ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៩៦ នៃច្បាប់នេះ ។ ការពិន័យអន្តរការណ៍លើបទល្មើសព្រៃឈើអាចធ្វើបានតែក្នុងករណីជនល្មើសសារភាពទោសកំហុស និងយល់ព្រមបង់ប្រាក់ពិន័យស្របតាមទោសប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ក្នុងរយៈពេលមិនឱ្យលើសពីដប់ប្រាំ (១៥)ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃចេញសេចក្ដីសម្រេច ។

បែបបទ និងសិទ្ធិសម្រេចពិន័យអន្តរការណ៍ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ។

ក្នុងការកំណត់បរិមាណទឹកប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍ ត្រូវពិចារណាលើកត្តាដូចតទៅ :

១- ផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចជាក់ស្តែងពីលទ្ធផលនៃបទល្មើស ។
២- ការខូចខាតដល់បរិស្ថាន ។
៣- ចំនួននៃការប្រព្រឹត្តល្មើស ។
៤- បរិមាណប្រាក់ពិន័យដែលធ្វើឱ្យរាងចាល ។
៥- ការប្រព្រឹត្តល្មើសដោយចេតនា ។

មាត្រា ៩២.-

ប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍ ប្រាក់ពិន័យតាមសាលក្រមតុលាការ ឬប្រាក់បានមកពីការលក់វត្ថុតាង ត្រូវបង់ចូលថវិកាជាតិ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលអាចសម្រេចផ្តល់រង្វាន់លើកទឹកចិត្តដល់ប្រជាពលរដ្ឋ និងមន្ត្រីដែលបានចូលរួមក្នុងករណីបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើជាក់លាក់ណាមួយ ។

មាត្រា ៩៣.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មដូចតទៅ :

១- ចំពោះបទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ១ ត្រូវជាប់ពន្ធនាគារពីប្រាំ (៥)ឆ្នាំទៅដប់ (១០)ឆ្នាំ និងត្រូវរឹបអូសវត្ថុតាងទាំងអស់មកជាសម្បត្តិរដ្ឋ ។

២- ចំពោះបទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ២ ត្រូវជាប់ពន្ធនាគារពីមួយ (១)ឆ្នាំទៅប្រាំ (៥)ឆ្នាំ និង/ឬ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ចំនួនពីដប់លាន (១០.០០០.០០០)រៀលទៅមួយរយលាន (១០០.០០០.០០០)រៀល ។ វត្ថុតាងទាំងអស់ត្រូវរឹបអូសមកជាសម្បត្តិរដ្ឋ ។

៣- ចំពោះបទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ៣ ត្រូវជាប់ពន្ធនាគារពីមួយ (១)ខែទៅមួយ (១)ឆ្នាំ ឬត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពីមួយលាន (១.០០០.០០០)រៀល ទៅដប់លាន (១០.០០០.០០០)រៀល ។ វត្ថុតាងទាំងអស់អាចត្រូវរឹបអូសមកជាសម្បត្តិរដ្ឋ ។

៤- ការព្រមាន ការជួសជុលការខូចខាត ការពិន័យអន្តរការណ៍ ការដកហូត ឬការព្យួរកិច្ចព្រមព្រៀង ឬលិខិតអនុញ្ញាត ។

តម្លៃទីផ្សារជាមូលដ្ឋាននៃផល អនុផលព្រៃឈើត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ដើម្បីអនុវត្តន៍ឯកភាពទូទាំងប្រទេស ។

មាត្រា ៩៤.-

បុគ្គលណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រៃឈើធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ខូចខាតដល់មជ្ឈដ្ឋានព្រៃឈើត្រូវចេញថ្លៃស្តារ ឬផ្តល់សំណងការខូចខាតឱ្យមានលក្ខខណ្ឌដូចដើមឡើងវិញ ។

មាត្រា ៩៥.-

រដ្ឋបាលព្រៃឈើអាចចេញលិខិតព្រមាន និងតម្រូវឱ្យផ្តល់សំណងការខូចខាតចំពោះសកម្មភាពល្មើសនៅក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ដូចខាងក្រោម ៖

១- ប្រើប្រាស់មធ្យោបាយផ្សេងៗ លែង ឬចងសត្វពាហនៈក្នុងតំបន់ព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ចំការឈើ ឬថ្នាលកូនឈើរបស់រដ្ឋ ដោយបំផ្លាញឈើ ឬកូនឈើនៅទីនោះ ។

២- ធ្វើឱ្យរបួស ឬធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ដើមឈើ ឬរុក្ខជាតិផ្សេងទៀតដែលកំពុងថែរក្សា ឬដែលបានដាំ ។

៣- លួច ឬធ្វើឱ្យខូចខាតដល់របង បង្គោល ឬស្លាកសញ្ញាក្នុងថ្នាលបណ្តុះកូនឈើ ឬក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ។

មាត្រា ៩៦.-

ត្រូវទទួលពិន័យអន្តរការណ៍ពីរដ្ឋបាលព្រៃឈើជាប្រាក់ចំនួនពីពីរ (២)ទៅ បី(៣) ដង នៃតម្លៃវត្ថុតាងពិតប្រាកដនៃទីផ្សារ ចំពោះជនណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយដូចខាងក្រោម ៖

១- កាប់ដើមឈើដែលគ្មានស្លាកសញ្ញាសំគាល់អនុញ្ញាតឱ្យកាប់រំលំ ។

២- ដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាត ។

៣- ធ្វើសន្និធិផល អនុផលព្រៃឈើដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាត ។

៤- ដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើខុសទិសដៅលើសបរិមាណកំណត់ក្នុងលិខិតអនុញ្ញាតដឹកជញ្ជូន។

៥- ប្រើប្រាស់លិខិតអនុញ្ញាតដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើហួសសុពលភាព ។

៦- មានយថាប្រភេទផល អនុផលព្រៃឈើខុសពីការកំណត់ក្នុងលិខិតអនុញ្ញាតដឹកជញ្ជូន ។

៧- ធ្វើសន្និធិផល អនុផលព្រៃឈើលើសពីលិខិតអនុញ្ញាត ។

៨- នាំចេញផល អនុផលព្រៃឈើ គ្រាប់ពូជ និងប្រភេទរុក្ខជាតិព្រៃដែលលើសពីការកំណត់ក្នុងអាជ្ញាប័ណ្ណ ។

៩- កាប់រំលំ អារ ច្រៀក និងចាំងឈើមូលក្នុងដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ឬប្រើរណារយន្តជាមធ្យោបាយ ប្រមូលផលព្រៃឈើដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាត ឬគ្មានស្លាកសញ្ញា ។

១០- ប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើក្រៅម៉ោងអនុញ្ញាត ។

១១- ដឹកជញ្ជូនផល អនុផលព្រៃឈើដែលកាប់រំលំ ឬប្រមូលយកមកដោយផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

១២- ផល អនុផលព្រៃឈើដែលយកមកកែច្នៃ ត្រូវបានកាប់ ឬប្រមូលដោយផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

១៣- ផល អនុផលព្រៃឈើគ្រប់ប្រភេទដែលលក់ដូរ ចែកចាយបានមកពីការកាប់ ឬរុករក ដឹកជញ្ជូន កែច្នៃដែលផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

១៤- ផល អនុផលព្រៃឈើគ្រប់ប្រភេទដែលបានមកពីការប្រមូលផល ដឹកជញ្ជូន កែច្នៃ ដែលផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

១៥- នាំចេញផល អនុផលព្រៃឈើដែលអាជ្ញាប័ណ្ណគ្មានចុះទិដ្ឋាការដោយប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

១៦- ចិញ្ចឹម បង្កាត់ពូជប្រភេទសត្វព្រៃក្នុងក្រុមជិតផុតពូជ ។

១៧- យកធ្វើជាកម្មសិទ្ធ កែច្នៃសំណាក សន្និធិ ដឹកជញ្ជូន ឬនាំចូលសត្វព្រៃរស់ និងសំណាកក្នុងក្រុមមានដោយកម្រ ។

១៨- ចិញ្ចឹម បង្កាត់ពូជប្រភេទសត្វព្រៃក្នុងក្រុមមានដោយកម្រ ។

១៩- ដឹកជញ្ជូន ធ្វើពាណិជ្ជកម្ម សន្និធិ កែច្នៃសំណាក ឬនាំចូលសត្វព្រៃរស់ និងសំណាកក្នុងក្រុមមានដោយបង្គួរ ដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាត ។

២០- បរបាញ់ក្នុងទីសាធារណៈ ។

ជនណាប្រព្រឹត្តបទល្មើសដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ១ នៃមាត្រានេះ មិនរាងចាលក្នុងរយៈពេលមួយ (១)ខែ ត្រូវទទួលការពិន័យអន្តរការណ៍ពីរដ្ឋបាលព្រៃឈើជាប្រាក់ចំនួនពីពីរ(២)ទៅបួន(៤)ដង នៃតម្លៃវត្ថុតាងពិតប្រាកដនៃទីផ្សារ ។

វត្ថុតាងពិតប្រាកដនៃបទល្មើសព្រៃឈើ ត្រូវរឹបអូសជាសម្បត្តិរដ្ឋស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។ វត្ថុតាងផ្សេងទៀតក្រៅពីផល អនុផលព្រៃឈើ អាចប្រគល់ឱ្យសាមីជនវិញតែក្នុងករណីប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងមាត្រា ៩៦ នៃច្បាប់នេះ។

មាត្រា ៩៧.-

ត្រូវផ្តន្ទាទោសក្រោមបទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ១ ដែលត្រូវជាប់ពន្ធនាគារពីប្រាំ (៥)ឆ្នាំ ទៅដប់ (១០)ឆ្នាំ និងត្រូវរឹបអូសវត្ថុតាងទាំងអស់មកជាសម្បត្តិរដ្ឋ ដកហូតកិច្ចព្រមព្រៀង អាជ្ញាប័ណ្ណ លិខិតអនុញ្ញាត និងកំទេចចោលវត្ថុតាងក្លែង ចំពោះជនណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយដូចខាងក្រោម :

១- ក្លែងញញួរត្រា ឬប្រើញញួរត្រាក្លែង ឬបំផ្លាញស្លាមញញួរត្រារដ្ឋបាលព្រៃឈើដែលវាយលើឈើហ៊ុប ។

២- ក្លែងបន្លំដោយស្លៀកពាក់ឯកសណ្ឋាន ពាក់សញ្ញាសម្គាល់ ឬពាក់ឋានន្តរសក្តិរបស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

៣- ក្លែងបន្លំលិខិតសាធារណៈដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យព្រៃឈើ ឬសត្វព្រៃ។

៤- បំផ្លាញ លាក់ទាំង លក់ ឬលួចវត្ថុតាងព្រៃឈើ ។

៥- កំទេច ផ្លាស់ប្តូរ លុបបំបាត់ ឬធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ព្រំសីមានៃតំបន់ព្រៃឈើ ។

៦- កាប់រានព្រៃ ឈូសឆាយដីព្រៃ ហ៊ុំព័ទ្ធកាន់កាប់ដីព្រៃ ។

៧- បង្កឱ្យភ្លើងឆេះព្រៃដោយចេតនា ។

៨- គៀរ បំពុល កាប់បំផ្លាញ ឆ្លូករំលំដើមឈើ ឬគាស់រំលើងប្រមូលគល់ឈើ ។

៩- បង្កើតមូលដ្ឋានកែច្នៃរល្ល័ររមៀត ឬមូលដ្ឋានសិប្បកម្មអនុផលព្រៃឈើផ្សេងទៀតដែលនាំមកនូវការបំផ្លាញព្រៃឈើនិងមជ្ឈដ្ឋានព្រៃឈើ ។

១០- បរបាញ់ សម្លាប់ ធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ឬនាំចេញប្រភេទសត្វក្នុងក្រុមជិតផុតពូជ ។

ជនណាប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ១ មិនរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេដងនៃបទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ១ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៩៨.-

ត្រូវផ្តន្ទាទោសក្រោមបទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ២ ដែលត្រូវជាប់ពន្ធនាគារពីមួយ (១)ឆ្នាំ ទៅប្រាំ (៥)ឆ្នាំ និងត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពីដប់លាន (១០.០០០.០០០) រៀល ទៅមួយរយលាន (១០០.០០០.០០០)រៀល ឬផ្តន្ទាទោសណាមួយនៃទោសទាំងពីរ វត្ថុតាងទាំងអស់ត្រូវរឹបអូសមកជាសម្បត្តិរដ្ឋ ចំពោះជនណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយដូចខាងក្រោម :

១- មិនគោរពតាមបទបញ្ញាបច្ចេកទេសដែលបានកំណត់ក្នុងក្រមបច្ចេកទេសអនុវត្តគ្រប់គ្រងព្រៃឈើកម្ពុជា ។

២- មិនគោរពផែនការគ្រប់គ្រង និងផែនការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើប្រចាំឆ្នាំ ។

៣- យកលិខិតអនុញ្ញាតប្រើប្រាស់ព្រៃឈើទៅប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើ ។

៤- ប្រើប្រាស់គ្រឿងចក្រ យានយន្តបម្រើឱ្យការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាត ឬគ្មានស្លាកសំគាល់ ។

៥- គាស់កកាយយកថ្ម ដី ខ្សាច់ រ៉ែ ដែលមាននៅក្នុងដីនៃដែនព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ។

៦- ប្រើប្រាស់ដីព្រៃឈើលើសពីទំហំអនុញ្ញាត ឬគ្មានលិខិតអនុញ្ញាត ដើម្បីស្ថាបនាផ្លូវសាធារណៈ ផ្លូវព្រៃឈើ ឬដាក់តាំងមូលដ្ឋានសំណង់ ឬលំនៅដ្ឋានគ្រប់ប្រភេទតាមដងផ្លូវ ។

៧- បង្កើតមូលដ្ឋានឧស្សាហកម្មឈើ រោងចក្រអារឈើ សិប្បកម្មកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ ប្រភេទធំ និងមធ្យមដោយគ្មានប្រកាស ។

៨- បង្កើតឡគ្រប់ប្រភេទ ដែលប្រើប្រាស់ផល អនុផលព្រៃឈើជាវត្ថុធាតុដើមដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាត ។

៩- បរបាញ់ក្នុងរដូវកាលហាមឃាត់ឬក្នុងតំបន់ការពារ ។

១០- បរបាញ់ សម្លាប់ ធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ឬនាំចេញប្រភេទសត្វក្នុងក្រុមមានដោយកម្រ ។

១១- បរបាញ់សត្វព្រៃដោយប្រើមធ្យោបាយដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវសាស្ត្រសត្វ ។

១២- យកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិ កែច្នៃសំណាក សន្និធិ ដឹកជញ្ជូន ឬនាំចូលប្រភេទសត្វរស់ និងសំណាកក្នុងក្រុមជិតផុតពូជ ។

ត្រូវផ្តន្ទាទោសក្រោមបទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ២ ដែលត្រូវជាប់ពន្ធនាគារពីមួយ (១)ឆ្នាំ ទៅប្រាំ (៥)ឆ្នាំ និងត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ចំនួនពីដប់លាន(១០.០០០.០០០) រៀល ទៅមួយរយលាន (១០០.០០០.០០០)រៀល វត្ថុតាងទាំងអស់ត្រូវរឹបអូសមកជាសម្បត្តិរដ្ឋ ចំពោះជនណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយដូចខាងក្រោម :

១- ប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាត ។

២- ប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើក្រៅដែនព្រៃគុបកំណត់ក្នុងលិខិតអនុញ្ញាត ឬក្រៅភូមិសាស្ត្រដែលកំណត់ក្នុងផែនការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើប្រចាំឆ្នាំ ។

៣- ផ្ទេរសិទ្ធិ ឬលក់អាជ្ញាប័ណ្ណ ឬលិខិតអនុញ្ញាតគ្រប់ប្រភេទដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ។

៤- កាប់ដើមឈើក្នុងចំការដាំឈើរបស់រដ្ឋ ។

៥- ប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើ ចំពោះប្រភេទឈើជាប់លំដាប់ថ្នាក់ដែលមិនទាន់ដល់ទំហំអប្បបរមាអនុញ្ញាតឱ្យកាប់រំលំ ប្រភេទឈើដែលមានដោយកម្រ ប្រភេទឈើដែលប្រជាជនចោះយកជ័រតាមប្រពៃណីនិងប្រភេទឈើផ្តល់ជ័រមានតម្លៃ ។

៦- នាំចូលគ្រាប់ពូជរុក្ខជាតិព្រៃគ្រប់ប្រភេទ ដោយគ្មានទិដ្ឋាការពីអាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្ររបស់ប្រទេសនាំចេញ និងគ្មានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

៧- នាំចេញផល អនុផលព្រៃឈើដែលគ្មានអាជ្ញាប័ណ្ណ ។

ជនណាប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ២ មិនរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសក្រោមបទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ១ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ៩៩.-

ត្រូវផ្តន្ទាទោសក្រោមបទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ៣ ដែលត្រូវជាប់ពន្ធនាគារពីមួយ (១)ខែ ទៅមួយ (១)ឆ្នាំ ឬត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពីមួយលាន (១.០០០.០០០) រៀល ទៅដប់លាន (១០.០០០.០០០)រៀល វត្ថុតាងទាំងអស់អាចត្រូវរឹបអូសមកជាសម្បត្តិរដ្ឋ

ចំពោះជនណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយ ដូចខាងក្រោម :

១.- ប្រើប្រាស់គ្រឿងយន្តគ្រប់ប្រភេទដែលបំពីការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

២- នាំចូលគ្រឿងចក្រ យានយន្ត និងគ្រឿងយន្តគ្រប់ប្រភេទសម្រាប់ការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើ ដោយគ្មានការវាយតម្លៃភាពសមស្របពីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

៣- នាំចេញផល អនុផលព្រៃឈើដែលគ្មានសំណាបិទភ្ជិតរបស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើលើខុនថៃនណី ។

៤- យាយី ធ្វើឱ្យរបួស ប្រមូលពង កូន នៃប្រភេទសត្វក្នុងក្រុមជិតផុតពូជ ឬក្រុមមានដោយកម្រ ឬបំផ្លាញជម្រករបស់វា ។

៥- បង្កើតរោងសន្និធិ លក់ដុំ រាយ នូវផល អនុផលព្រៃឈើនិងសិប្បកម្មកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើប្រភេទតូចៗ ដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាត ឬផ្ទុយពីការកំណត់ ។

៦- បង្កើតមូលដ្ឋានឧស្សាហកម្មឈើ រោងចក្រអារឈើ សិប្បកម្មកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើ ឬឡគ្រប់ប្រភេទដែលប្រើប្រាស់ ឬមិនប្រើប្រាស់ផល អនុផលព្រៃឈើជាវត្ថុធាតុដើម ឬជាប្រភពថាមពលខុសពីទីតាំងកំណត់ដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

ជនណាប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ៣ មិនរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសក្រោមបទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ២ នៃច្បាប់នេះ ។

មាត្រា ១០០.-

សកម្មភាពទាំងឡាយណាដែលធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីអាជ្ញាធរដែនដី មន្ត្រីនគរបាល មន្ត្រីនៃកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ឬមន្ត្រីអាជ្ញាធរផ្សេងទៀត ដើម្បីធ្វើអន្តរាគមន៍ ផ្តល់ការអនុញ្ញាតដោយផ្ទាល់ឬដោយប្រយោលជួយដល់អាជីវកម្មព្រៃឈើ និងធ្វើសកម្មភាពគ្រប់យ៉ាងផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ឬធ្វើការគំរាមកំហែងដល់មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ឬរាំងស្ទះដល់ការបំពេញភារកិច្ច និងកិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ត្រូវចាត់ទុកជាបទល្មើសដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសជាប់ពន្ធនាគារពីមួយ (១)ឆ្នាំ ទៅប្រាំ (៥)ឆ្នាំ និងត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ចំនួនពីដប់លាន (១០.០០០.០០០)រៀល ទៅមួយរយលាន (១០០.០០០.០០០) រៀល ។

មាត្រា ១០១.-

ចំពោះសកម្មភាពដូចខាងក្រោម ដែលប្រព្រឹត្តឡើងដោយមន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើត្រូវចាត់ទុកជាបទល្មើស និងត្រូវផ្តន្ទាទោសជាប់ពន្ធនាគារពីមួយ (១)ឆ្នាំ ទៅប្រាំ (៥)ឆ្នាំ និងត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ ពីដប់លាន (១០.០០០.០០០) រៀល ទៅមួយរយលាន (១០០.០០០.០០០)រៀល :

១- ផ្តល់ការអនុញ្ញាតណាមួយដែលផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

២- ចូលរួមទាំងស្រុង ឬដោយផ្នែក និងដោយផ្ទាល់ ក្នុងសកម្មភាពណាមួយនៃអាជីវកម្មព្រៃឈើដែលផ្ទុយនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ។

៣- អនុគ្រោះចំពោះបទល្មើសព្រៃឈើណាមួយ ។

៤- ប្រកបរបរអាជីវកម្មណាមួយពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យព្រៃឈើ ទោះធ្វើជាម្ចាស់ទាំងស្រុងក្តី ជាម្ចាស់ភាគហ៊ុនក្តី ឬធ្វើជានិយោជិក ឬអ្នកធានាឱ្យអ្នកដទៃក្តី ក្នុងអំឡុងពេលកំពុងកាន់តំណែង ឬក្នុងអំឡុងពេលមួយ (១)ឆ្នាំ ក្រោយពីការឈប់កាន់តំណែងដោយប្រការណាក៏ដោយ ។

៥- មិនបានរាយការណ៍ ឬមិនបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងចំពោះបទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ១ ដែលបានកើតក្នុងវង្វង់សមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនទាន់ពេលវេលា ។

៦- ធ្វេសប្រហែសដោយចេតនាក្នុងការបំពេញភារកិច្ច ឬផ្តល់ព័ត៌មានឬរបាយការណ៍ក្លែងបន្លំជាលាយលក្សណ៍អក្សរដែលជាមូលហេតុបង្កឱ្យកើតមានបទល្មើសព្រៃឈើថ្នាក់ទី ១ ។

ជំពូកទី ១៦

ការអនុវត្តន៍សាលក្រមតុលាការ

មាត្រា ១០២.-

ការអនុវត្តន៍សាលក្រម ឬសាលដីកាស្ថាពរនៃបទល្មើសព្រៃឈើ ជាភារកិច្ចរបស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសមត្ថកិច្ចលើកលែងតែទោសជាប់ពន្ធនាគារ ។

មាត្រា ១០៣.-

រាល់សម្រេចសាលក្រម ឬសាលដីកានៃបទល្មើសព្រៃឈើត្រូវចម្លងមួយច្បាប់ជូនរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសមត្ថកិច្ច ។

មាត្រា ១០៤.-

បន្ទាប់ពីសាលក្រម ឬសាលដីកាចូលជាស្ថាពរ វត្ថុតាងដែលបានរឹបអូសបានត្រូវចាត់ចែងតាមនីតិវិធីដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

ជំពូកទី ១៧

អន្តរប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ១០៥.-

ព្រៃសម្បទានទាំងឡាយ ទោះជាមានស្រាប់នៅមុនពេលច្បាប់នេះចូលជាធរមានក្តី ឬបានផ្តល់ឱ្យក្រោយៗមកទៀត តាមការដាក់ឱ្យដេញថ្លៃជាសាធារណៈដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១៣ នៃច្បាប់នេះក្តី ព្រៃសម្បទានិកត្រូវចុះកិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទានតាមគំរូថ្មីតែមួយជាមូលដ្ឋាន ។

មាត្រា ១០៦.-

នៅទីណាដែលរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា ការកាន់កាប់ដីព្រៃណាមួយបានមកពីការកាប់រានដីព្រៃឈើរដ្ឋដោយខុសច្បាប់មុនច្បាប់នេះចូលជាធរមាន រដ្ឋបាលព្រៃឈើមានសិទ្ធិចេញលិខិតជូនដំណឹងក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាលជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើដីព្រៃឈើរដ្ឋដោយធ្វើការបណ្តេញ និងទាមទារកម្មសិទ្ធិដីព្រៃឈើរដ្ឋមកវិញដោយឥតលក្ខខណ្ឌ ។

មាត្រា ១០៧.-

នៅពេលច្បាប់នេះចូលជាធរមាន រោងចក្រ និងសិប្បកម្មកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើទាំងឡាយដែលបានបង្កើតឡើង និងកំពុងដំណើរការក្រោមប្រកាសអនុញ្ញាតរបស់ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ត្រូវបានផ្ទេរឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

សិប្បកម្មកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើទាំងនោះ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យបន្តសកម្មភាពរហូតដល់ផុតសុពលភាពនៃប្រកាស ។

ចំពោះរោងចក្រកែច្នៃផល អនុផលព្រៃឈើត្រូវបំពេញបែបបទសុំបន្តផលិតកម្មអាជីវកម្មស្របតាមនីតិវិធីដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយ (៦)ខែ គិតពីច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ។

ជំពូកទី ១៨

អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ១០៨.-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

មាត្រា ១០៩.-

ច្បាប់នេះត្រូវប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៣១ ខែសីហាឆ្នាំ ២០០២

ក្នុងព្រះបរមនាមនិងតាមព្រះរាជគ្រាស់បង្គាប់

ប្រមុខរដ្ឋស្តីទី

នស/ល.០២.០៨.០០២៧២ **ហត្ថលេខា និង ត្រា**

ជា ស៊ីម

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ

សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា ប្រមាញ់ និងនេសាទ

ហត្ថលេខា

ចំ ស្ល សារុន

លេខ : ១៥៤ ចល

ដើម្បីចម្លងចែក

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ២០០២

អគ្គលេខាធិការរងរាជរដ្ឋាភិបាល

ស៊ីន សិរី

ឧបសម្ព័ន្ធ

សទ្ទានុក្រម

កិច្ចព្រមព្រៀងព្រៃសម្បទាន : កិច្ចសន្យារវាងរដ្ឋ និង ព្រៃសម្បទានិកសំរាប់ដំណើរការគ្រប់គ្រង និង ប្រមូលផល-អនុផលព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាពលើតំបន់ព្រៃសម្បទានដែលរដ្ឋបានផ្តល់សិទ្ធិឱ្យប្រើប្រាស់ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ និង បណ្តាលក្ខខណ្ឌដែលបានព្រមព្រៀង ។

ដីសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច : ដីមានលក្ខណៈស្របច្បាប់សំរាប់ការចុះបញ្ជិកាដោយរដ្ឋជាសម្បត្តិរបស់សហគមន៍ក្រោមច្បាប់ភូមិបាល ។

ថ្លៃសួយសារ : បរិមាណប្រាក់បង់ដោយរូបវន្តបុគ្គល នីតិបុគ្គល ឬ សហគមន៍ណាមួយជូនរដ្ឋសំរាប់ផល-អនុផលព្រៃឈើដែលបានធ្វើការប្រមូលផលនៅក្នុងព្រៃបំរុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ ។

ធនធានព្រៃឈើ : ធនធានជីវសាស្ត្រទាំងឡាយដែលកំណត់លើផ្ទៃដីព្រៃឈើមួយជាក់លាក់ រួមមានធនធានរុក្ខជាតិព្រៃឈើ និង ធនធានសត្វព្រៃ គ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ និងគ្រប់ប្រភេទរួមទាំងធនធានអជីវសាស្ត្រផ្សេងៗទៀតដែលស្ថិតនៅក្នុងនោះ ក្រៅអំពីរ៉ែក្រោមដី ។

ប្លុកប្រមូលផល : ឯកតាគ្រប់គ្រងតូចបំផុតនៅក្នុងព្រៃគុប ដែលមានមុខងារសំរាប់ត្រួតពិនិត្យលើកិច្ចដំណើរការប្រមូលផលព្រៃឈើ ។

បុព្វលាភ : ថ្លៃដែលអ្នកកាន់អាជ្ញាប័ណ្ណ ឬ លិខិតអនុញ្ញាត បង់បន្ថែមលើថ្លៃសួយសារដែលជាលក្ខខណ្ឌមួយសំរាប់បំពេញការងារលើផ្ទៃដីព្រៃឈើមួយជាក់លាក់ ។

ប្រព័ន្ធមជ្ឈដ្ឋានព្រៃឈើ : សំណុំអន្តរអំពើចំរុះនៅលើផ្ទៃដីមួយជាក់លាក់ រវាងបណ្តាភាវៈមានជីវិត (សារព័ន្ធរុក្ខជាតិ-សត្វ មីក្រូសរីរាង្គ) ជាមួយនឹងមជ្ឈដ្ឋានគ្មានជីវិត (អាកាសធាតុ មីក្រូអាកាសធាតុ ដី ទឹក) ដែលបង្កនូវស្ថាបនកម្មរបស់ព្រៃឈើ និងជាឯកតាបំពេញមុខងារមួយនៅលើសំបកផែនដី ។ មនុស្សរួមជាមួយតម្រូវការផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ប្រពៃណី វប្បធម៌ និង បរិស្ថាន ក៏ជាផ្នែកចំរុះរួម មួយនៃបណ្តាប្រព័ន្ធមជ្ឈដ្ឋានព្រៃឈើដែរ ។

ផល-អនុផលព្រៃឈើ : ផលិតផលដែលផ្តល់ដោយព្រៃឈើរួមមានផលឈើ និង ផលមិនមែនឈើព្រមទាំងផលិតផលកែច្នៃបន្តរបស់វាក៏ដូចជាសេវាកម្មដែលផ្តល់ដោយព្រៃឈើ ។

ផ្ទៃដីព្រៃសំរាប់ផ្ទេរដើម្បីគោលបំណងអភិវឌ្ឍន៍ផ្សេងទៀត : ផ្ទៃដីទំនេរដុះរុក្ខជាតិព្រៃបន្ទាប់បន្សំ ដែលចំពោះមុខមិនទាន់ស្ថិតនៅក្រោមការប្រើប្រាស់ណាមួយនៅឡើយ ហើយត្រូវចាត់ក្នុងព្រៃបំរុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ជាបណ្តោះអាសន្ន ។

ព្រៃឈើ : ឯកតានៃប្រព័ន្ធមជ្ឈដ្ឋានធម្មជាតិ ឬ សិប្បនិមិត្តក្រោមទំរង់ជាដីសើម ដីលិច

ទឹក ឬ ដីស្ងួត ដែលគ្របដណ្តប់ដោយរុក្ខជាតិចំរុះ ទោះបីដុះដោយធម្មជាតិក្តី ឬដោយដាំក្តី រួមទាំងធនធានសត្វព្រៃ និងធនធានធម្មជាតិដទៃដែលស្ថិតនៅក្នុងនោះដែលមានគោលបំណងប្រើប្រាស់សំខាន់ គឺជាផល-អនុផលព្រៃឈើ ឬសេវាកម្មផ្តល់ដោយព្រៃឈើ ។ ពុំត្រូវចាត់ទុកជាព្រៃឈើតាមន័យរបស់ច្បាប់នេះ គឺដីដែលបានកំណត់ដោយរដ្ឋជាដីកសិកម្មស្ថេរ រួមមានចំការដីទំនេរសំរាប់ផលិតកម្មកសិកម្មក្រៅពីផលឈើ ដីក្នុងតំបន់ឧស្សាហកម្ម និង ដីសំរាប់នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ។

ព្រៃបំរុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ : ព្រៃឈើរដ្ឋគ្របដណ្តប់លើដី ដែលមិនមែនជាកម្មសិទ្ធិឯកជន និង ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាព្រៃផ្តល់ផល ព្រៃការពារ និង ផ្ទៃដីព្រៃសំរាប់ផ្ទេរដើម្បីគោលបំណងអភិវឌ្ឍន៍ផ្សេងទៀត ។

ព្រៃផ្តល់ផល : តំបន់ព្រៃដែលមានមុខងារចំបងសំរាប់ផលិតកម្មផលព្រៃឈើ ប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ ព្រៃផ្តល់ផលរួមមាន ព្រៃសម្បទាន ព្រៃអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើអាជីវកម្ម ព្រៃរិចរិល តំបន់ព្រៃឈើត្រូវស្តារឡើងវិញ តំបន់បំរុងទុកសំរាប់ការបន្តពូជព្រៃឈើ ឬចំការព្រៃឈើ តំបន់ដាំព្រៃឈើឡើងវិញ និងតំបន់ព្រៃឈើស្ថិតក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ។

ព្រៃការពារ : តំបន់ព្រៃដែលមានមុខងារចំបងសំរាប់ការពារប្រព័ន្ធមជ្ឈដ្ឋានជាអាទិ៍ រក្សានិយតភាពប្រភពទឹក អភិរក្សជីវៈចំរុះ អភិរក្សដី ទឹក ទីជំរាល តំបន់ផ្ទៃរងទឹកភ្លៀង ជំរកសត្វព្រៃ មច្ឆាជាតិ រារាំងទឹកជំនន់ ការពារការហូរច្រោះ រារាំងការទន្រ្ទានទឹកសមុទ្រ រក្សាជីជាតិដី ឬមានតំលៃសំរាប់សម្បត្តិវប្បធម៌ ដែលបំរើប្រយោជន៍សាធារណៈ។ ព្រៃការពារមិនបញ្ចូលនូវតំបន់ការពារធម្មជាតិក្រោមយុត្តាធិការនៃក្រសួងបរិស្ថាន អនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រង ធនធានធម្មជាតិឡើយ ។

ព្រៃសហគមន៍ : ព្រៃរបស់រដ្ឋដែលបានប្រគល់ជូនសហគមន៍ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងនាយខ័ណ្ឌរដ្ឋបាលព្រៃឈើជាមួយសហគមន៍ ឬក្រុមប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅក្នុង ឬក្បែរព្រៃដែលពឹងផ្អែកលើព្រៃឈើសំរាប់ការចិញ្ចឹមជីវិត និងការប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណី ហើយដែលបានព្រមព្រៀងធ្វើការគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ព្រៃឈើនោះប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

ព្រៃឯកជន : ចំការឈើដែលបានដាំ ឬដើមឈើដែលដុះដោយធម្មជាតិលើដីដែលបានចុះបញ្ជិកា និង ផ្តល់ជាកម្មសិទ្ធិឯកជនក្រោមនីតិវិធី និងច្បាប់រដ្ឋ ។

ព្រៃសម្បទានិក : នីតិបុគ្គល ឬជាអង្គភាពស្របច្បាប់ជាតិ ឬបរទេស ដែលត្រូវផ្តល់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ចំពោះព្រៃសម្បទានដោយរដ្ឋតាមរយៈដំណើរការដេញថ្លៃជាសាធារណៈស្របតាមច្បាប់នេះ ។

ផ្ទៃគូប : ផ្ទៃដីព្រៃឈើប្រភេទព្រៃផ្តល់ផល ដែលកំណត់ដោយភូមិសាស្ត្រជាក់លាក់ និងបង្កើតជាមូលដ្ឋាននៃ " ផ្ទៃដីប្រមូលផលព្រៃឈើប្រចាំឆ្នាំ " នីមួយៗកំណត់នៅក្នុងផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទាន និងផែនការប្រមូលផលប្រចាំឆ្នាំ ។

រដ្ឋបាលព្រៃឈើ : អាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាលគ្រប់ផ្នែកដែលមានសមត្ថកិច្ចគ្រប់គ្រងព្រៃឈើស្របតាមគោលនយោបាយព្រៃឈើជាតិ និងអនុវត្តតាមច្បាប់នេះ ។

វិស័យព្រៃឈើ : ប្រព័ន្ធនៃកិច្ចការអនុវត្តន៍ចំពោះព្រៃឈើ ផ្ទៃដីព្រៃឈើ និងផល-អនុផលព្រៃឈើក្រោមវិធានគ្រប់គ្រងចំរុះដែលរួមបញ្ចូលនូវគោលនយោបាយ នីតិកម្ម បច្ចេកទេសវិទ្យាសាស្ត្រ និងរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ។

សម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍ : ព្រៃឈើទូទៅនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ទោះជាកម្មសិទ្ធិរបស់ រដ្ឋ ឬឯកជន ដុះដោយធម្មជាតិ ឬដោយដាំក្តីដែលត្រូវបានកំណត់ជាពីរក្រុម÷ ព្រៃបំរុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ និងព្រៃឯកជន ហើយត្រូវរក្សាជាតំបន់ព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍ ដើម្បីធានាការប្រើប្រាស់ប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

សហគមន៍ : ក្រុមអ្នកស្រុករស់នៅក្នុងភូមិមួយ ឬ ច្រើននៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលមានការចាប់អារម្មណ៍រួមលើបណ្តាសង្គម វប្បធម៌ ប្រពៃណី និង សេដ្ឋកិច្ច ក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៃតំបន់មួយដែលពួកគាត់រស់នៅក្នុង ឬក្បែរតំបន់នោះក្នុងគោលបំណងចិញ្ចឹមជីវិត និង កែលំអរជីវភាពរស់នៅ ។

សហគមន៍មូលដ្ឋាន : សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច ឬក្រុមអ្នកស្រុកដែលមានលំនៅដើមកំណើតក្នុងភូមិមួយ ឬច្រើនស្ថិតនៅក្នុង ឬក្បែរតំបន់ព្រៃឈើរដ្ឋដែលមានប្រពៃណី ទំនៀមទំលាប់ ជំនឿសាសនា វប្បធម៌ និងរស់នៅចិញ្ចឹមជីវិតដោយពឹងអាស្រ័យទៅលើការរុករកផល-អនុផលព្រៃឈើ និងប្រើប្រាស់ធនធានព្រៃឈើទាំងនោះជាមូលដ្ឋាន ។

សហគមន៍ព្រៃឈើ : សហគមន៍ដែលស្ម័គ្រចិត្តបង្កើតប្រមូលផ្តុំក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងសហគមន៍ព្រៃឈើ ដើម្បីធ្វើសកម្មភាព អភិវឌ្ឍន៍ និងប្រើប្រាស់ធនធានព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៅក្នុងព្រៃសហគមន៍ ដោយអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ ។

អនុផលព្រៃឈើ : ផលិតផលមិនមែនជាឈើហ៊ុបដែលទាញចេញពីព្រៃឈើ រួមមាន ផលិតផលនៃរុក្ខជាតិមិនមែនឈើ ផលប្រមាញ់នៃសត្វព្រៃ និងសេវាកម្មដែលផ្តល់ដោយព្រៃឈើ ហើយដែលកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

មាតិកា

ជំពូកទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១.

មាត្រា ២.

មាត្រា ៣.

មាត្រា ៤.

មាត្រា ៥.

ជំពូកទី ២ រដ្ឋបាលព្រៃឈើ

មាត្រា ៦.

មាត្រា ៧.

ជំពូកទី ៣ និរន្តរភាពនៃការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ

មាត្រា ៨.

មាត្រា ៩.

ជំពូកទី ៤ សម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍

មាត្រា ១០.

មាត្រា ១១.

មាត្រា ១២.

ជំពូកទី ៥ ការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទាន

មាត្រា ១៣.

មាត្រា ១៤.

មាត្រា ១៥.

មាត្រា ១៦.

មាត្រា ១៧.

មាត្រា ១៨.

មាត្រា ១៩.

ជំពូកទី ៦ ការគ្រប់គ្រងព្រៃផ្តល់ផលក្រៅពីព្រៃសម្បទាន និងព្រៃការពារ

មាត្រា ២០.

មាត្រា ២១.

មាត្រា ២២.

មាត្រា ២៣.

ជំពូកទី ៧ អំពីលិខិតអនុញ្ញាត និងសិទ្ធិអំណាច

មាត្រា ២៤.

មាត្រា ២៥.

មាត្រា ២៦.

មាត្រា ២៧.

ជំពូកទី ៨ ការហាមឃាត់ការប្រមូលផល អនុផលព្រៃឈើ និងការការពារព្រៃឈើ

មាត្រា ២៨.

មាត្រា ២៩.

មាត្រា ៣០.

មាត្រា ៣១.

មាត្រា ៣២.

មាត្រា ៣៣.

មាត្រា ៣៤.

មាត្រា ៣៥.

មាត្រា ៣៦.

មាត្រា ៣៧.

មាត្រា ៣៨.

មាត្រា ៣៩.

ជំពូកទី ៩ សិទ្ធិប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណី ការគ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍ និងព្រៃឯកជន

មាត្រា ៤០.

មាត្រា ៤១.

មាត្រា ៤២.

មាត្រា ៤៣.-

មាត្រា ៤៤.-

មាត្រា ៤៥.-

មាត្រា ៤៦.-

មាត្រា ៤៧.-

ជំពូកទី ១០ ការអភិរក្សសត្វព្រៃ

មាត្រា ៤៨.-

មាត្រា ៤៩.-

មាត្រា ៥០.-

មាត្រា ៥១.-

ជំពូកទី ១១ ថ្លៃសួយសារ និងបុព្វលាភ លើផល អនុផលព្រៃឈើ

មាត្រា ៥២.-

មាត្រា ៥៣.-

មាត្រា ៥៤.-

មាត្រា ៥៥.

មាត្រា ៥៦.–

មាត្រា ៥៧.-

មាត្រា ៥៨

ជំពូកទី ១២ ការដាំដើមឈើឡើងវិញ និងមូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើជាតិ

មាត្រា ៥៩.-

មាត្រា ៦០.-

មាត្រា ៦១.-

មាត្រា ៦២.-

មាត្រា ៦៣.-

មាត្រា ៦៤.-

ជំពូកទី ១៣ វិធានការគ្រប់គ្រងសកម្មភាពព្រៃឈើ

មាត្រា ៦៥.-

មាត្រា ៦៦.-

មាត្រា ៦៧.-

មាត្រា ៦៨.-

មាត្រា ៦៩.-

មាត្រា ៧០.-

មាត្រា ៧១.-

មាត្រា ៧២.-

មាត្រា ៧៣.-

មាត្រា ៧៤.-

មាត្រា ៧៥.-

ជំពូកទី ១៤ នីតិវិធីដោះស្រាយបទល្មើសព្រៃឈើ

មាត្រា ៧៦.-

មាត្រា ៧៧.-

មាត្រា ៧៨.-

មាត្រា ៧៩.-

មាត្រា ៨០.-

មាត្រា ៨១.-

មាត្រា ៨២.-

មាត្រា ៨៣.-

មាត្រា ៨៤.-

មាត្រា ៨៥.-

មាត្រា ៨៦.-

មាត្រា ៨៧.-

មាត្រា ៨៨.-

មាត្រា ៨៩.-

ជំពូកទី ១៥ បទល្មើសព្រៃឈើ និងទោសប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៩០.-

មាត្រា ៩១.-
មាត្រា ៩២.-
មាត្រា ៩៣.-
មាត្រា ៩៤.-
មាត្រា ៩៥.-
មាត្រា ៩៦.-
មាត្រា ៩៧.-
មាត្រា ៩៨.-
មាត្រា ៩៩.-
មាត្រា ១០០.-
មាត្រា ១០១.-
ជំពូកទី ១៦ ការអនុវត្តន៍សាលក្រមតុលាការ
មាត្រា ១០២.-
មាត្រា ១០៣.-
មាត្រា ១០៤.-
ជំពូកទី ១៧ អន្តរប្បញ្ញត្តិ
មាត្រា ១០៥.-
មាត្រា ១០៦.-
មាត្រា ១០៧.-
ជំពូកទី ១៨ អវសានប្បញ្ញត្តិ
មាត្រា ១០៨.-
មាត្រា ១០៩.-
ឧបសម្ព័ន្ធ សន្ធានុក្រម